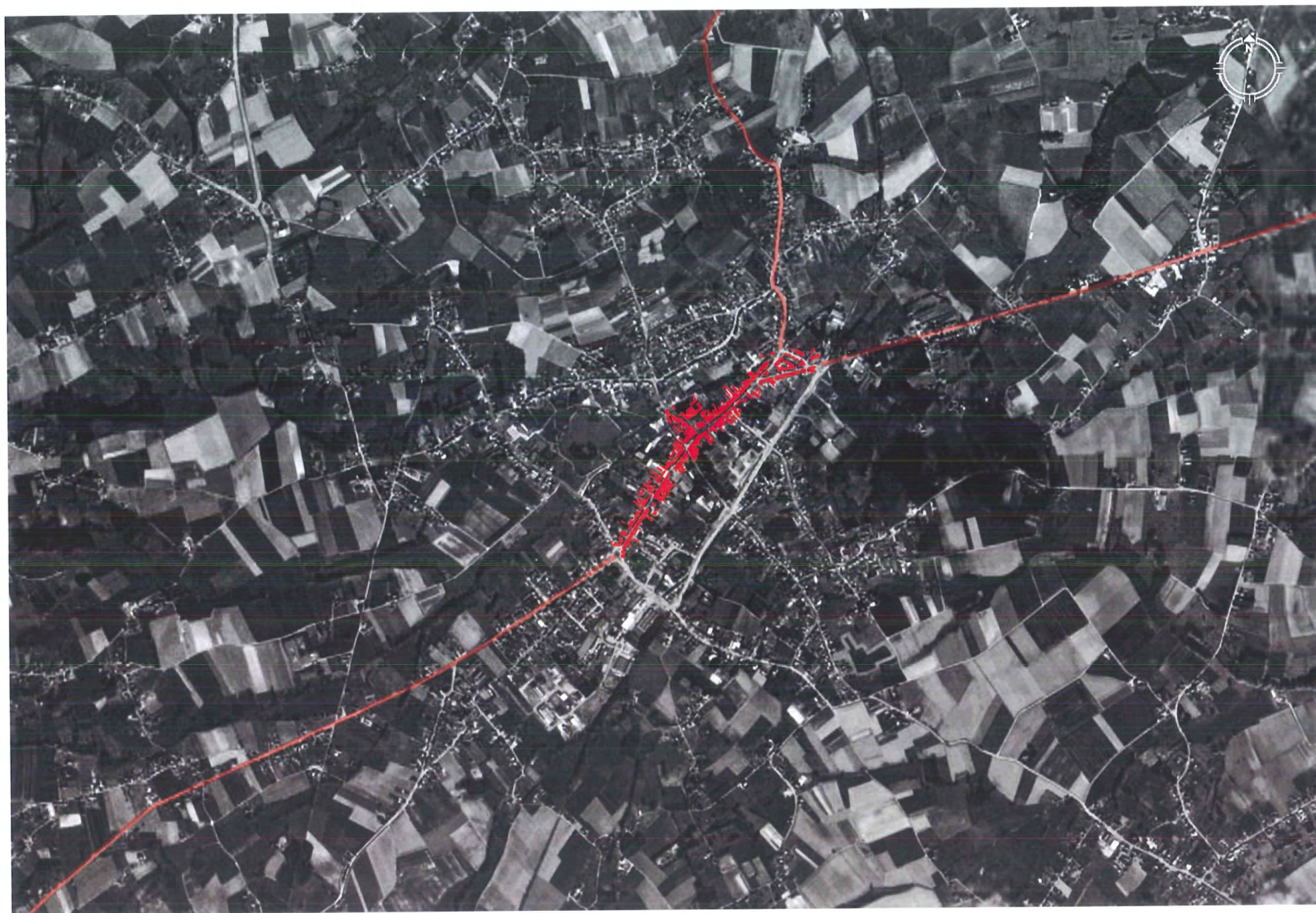

DE LANDSCHAPSSTRAAT

Open Oproep 1006 – 4 januari 2008

VLAAMSE ARDENNEN GEKENMERKT DOOR EEN SEQUENTIE VAN LANDSCHAPSELEMENTEN

BRAKEL

EEN LANDSCHAPSSTRAAT

DE LANDSCHAPSSTRAAT = EEN EIGENZINNIG GEZICHT VOOR BRAKEL

Met een landschapsstraat geven we Brakel een eigenzinnig gezicht. De ruimte van de Hoogstraat, Neerstraat, Brusselsestraat is een weinig coherente ruimte met nauwelijks een eigen identiteit. Door het gebroken traject van de straat en door het verschil in bebouwing valt de straatruimte uiteen in verschillende delen. De Hoogstraat van het Rondplein tot het marktplaats heeft een smal profiel met overwegend gesloten wanden. Een tweede ruimte is de brede gesloten ruimte tussen de Stationstraat en de Gauwstraat. De brede ruimte van de Neerstraat vloeit vervolgens weg tussen de Gauwstraat en de Brusselsestraat, de ruimte wordt nauwelijks gedefinieerd door de gesloten straatwand in het noorden en de halfopen en open bebouwing van villa's en objecten in het zuiden. De Brusselsestraat tenslotte is een zwakke ruimte gekenmerkt door een onafgewerkt bouwblok en een onderbroken lintbebouwing. De ruimte van de Brusselsestraat is vooral het verkeertechnische verlengde van de ruimte Hoogstraat – Neerstraat.

De straatwanden van de verschillende deelruimten bestaan uit een verzameling van gebouwtypes: rijhuizen, villa's met tuin, burgerhuizen, een klooster, de industriële gebouwen van de supermarkt, de Post en de Brandweer...

De straatruimte wordt een coherente publieke ruimte door een eigenzinnige vormgeving over de volledige lengte van de straat. De landschapsstraat is een dergelijke karakteristieke figuur. Het is een landschappelijke inrichting van de straatruimte waarbij landschappelijke elementen, en niet de architecturale kwaliteit van de straatwand, de aandacht van de bewoner en de passant vragen.

De landschapsstraat is een gedomesticeerd, bewoond landschap. Het heeft geen zin om het overweldigende landschap van de Vlaamse Ardennen in een smal straatprofiel te proppen of letterlijk te verwijzen naar de structurerende elementen van dit landschap. De openheid van het omringende landschap is enkel indirect voelbaar in de centrumstraat door de vele steegjes of door de perspectiefbeëindigingen zoals in de Brusselsestraat. De landschapsstraat is een artificieel landschap. Een basisvocabularium van oppervlakten gebakken kleiklinkers, dolomiet, klimop, berkenbosjes en een watervlak wordt in verschillende configuraties herhaald afhankelijk van de ruimtelijke opbouw en het gebruik van een specifiek stuk straat.

EEN FRAGIEL LANDSCHAP IN EEN MAXIMAAL PROFIEL

De ambitie om over de volledige lengte van de straat een landschapsstraat te ontwikkelen wordt bemoeilijkt door de beschikbare ruimte. De breedte van het straatprofiel wisselt sterk maar is doorgaans te smal voor een landschappelijke inrichting. Daarom wordt de ruimte voor de wagen beperkt door een lus-vormig ontsluitingssysteem in te voeren en door het aantal parkeerplaatsen terug te schroeven. In een omgeving zoals Brakel met een sterk verspreide bebouwing is het ondenkbaar om de auto volledig te bannen uit het straatbeeld. Daarom wordt de auto geduld in het straatbeeld en wordt voldoende parkeerinfrastructuur voorzien. Het parkeren wordt altemeerend aan de beide zijden van de straat voorzien, afhankelijk van de breedte van de straat en van de aanwezige programma's. Uit de bestudeerde schema's werd een circulatieschema weerhouden waarbij de Hoogstraat vanaf het rondplein een enkele richting krijgt richting Stationstraat. De Brusselsestraat wordt enkele richting van de N8 richting Gauwstraat. Het stukje tussen de Stationstraat en de Gauwstraat blijft dubbele richting om op een vlotte manier het dorpscentrum en de uitgebreide parking van de bibliotheek te kunnen bereiken uit beide richtingen. De Stationstraat wordt enkele richting van de N8 naar de Hoogstraat, de Gauwstraat omgekeerd van de Neerstraat naar de N8. Bovendien wordt een lus voorzien van de Hoogstraat via de

Wielendaalstraat en Tierse naar de parking van de bibliotheek en van de parking via het marktplein naar de Neerstraat.

Binnen de ruimte die op deze manier wordt vrijgemaakt, voorzien we een fragiel landschap op schaal van de straat. Alle verticale elementen worden beperkt in hoogte. De bomen zijn slanke berken, de verlichting is een bescheiden lantaarn. In het bijzonder door de bomen wordt de schaal gebroken tussen de ruimte onder de kruinen en de omringende gebouwen, zodat het belang van de straatwand wordt gereduceerd. Het perspectief op de omringende bebouwing wordt bemoeilijkt, in de zomer door de lage kruinen, in de winter door het fijne maaswerk van takken en twijgen. De straatbedekking bestaat uit gebakken kleiklinkers, niet uit grote oppervlakten beton of asfalt die veeleer schaalloos zijn, noch uit kasseien of betonklinkers wat een te anekdotisch keuze zou zijn in relatie tot het omliggende landschap.

De landschapsstraat is één doorlopende ruimte. Ze is homogeen, niet gecodeerd door rode fietsstroken, borduurstenen, witte arceringen,... Alhoewel ze een verblijfsruimte is en geen verkeerstechnische ruimte worden zwakke weggebruikers en gemotoriseerd verkeer van elkaar gescheiden door middel van hoogteverschillen, materiaalverschillen en beplanting. Het niet scheiden van de verschillende verkeersmodi in een smal straatprofiel is immers steeds in het nadeel van de zwakste weggebruiker. De straatruimte heeft dus één materiaal: gebakken kleiklinkers, de hoogteverschillen worden opgevangen door metalen profielen. Dezelfde minimale houding in de detaillering komt terug in het straatmeubilair. Zo wordt het metalen profiel dat de verschillende hoogtes opvangt op bepaalde plekken uitvergroet en geplooid tot een bank of is de algemene verlichting bijna onmerkbaar aanwezig tussen de verschillende bomengroepen. Die algemene verlichting wordt onderstreept door een verlichting in de grond. LED-verlichting in de perken, de berkenbosjes, onder de banken en in de steegjes loodrecht op de hoofdstraat vullen de verkeersveilige verlichting aan.

HET BEWONEN = DE RUIMTELIJKE DRAGER

De compositie van het basisvocabularium: de oppervlakten gebakken kleiklinkers, dolomiet, klimop, berkenbosjes en het watervlak wordt bepaald door de beleving en het gebruik van de straat. Voetpaden verbreden in functie van de aanliggende functie: het gemeentehuis krijgt een voorplein, de school en het rusthuis een uitloopruimte met banken, de horeca een terras, de Post een parvis, ... Door het voetpad steeds te verbreden aan één zijde krijgt het straattracé een asverschuiving, waardoor het verkeer op kwetsbare plekken wordt vertraagd.

Met dit ontwerp willen we niet enkel inspelen op de bestaande functies. Het landschappelijke ontwerp moet de motor zijn van een toekomstige evolutie van Brakel.

Enerzijds worden heel wat woningbouwprojecten gepland langsheen de Hoogstraat- Neerstraat. Ons ontwerp voor de hoofdstraat van Brakel is een aanleiding om de geplande projecten in het centrum alsnog te evalueren. Op basis van ons landschappelijk voorstel kan worden nagegaan of een straatwand al dan niet moet worden bewaard (bijvoorbeeld in het geval van de kloosterwand) of een nieuwe straatwand, een nieuwe rooilijn moet worden afgedwongen (bijvoorbeeld in de Brusselsestraat). Bij deze afweging moet de vrijheid blijven bestaan om op cruciale plekken het voetpad te verbreden door de rooilijn achteruit te schuiven, richting privé-initiatief en zo door middel van een PPS-constructie de kwaliteit van de openbare ruimte verder te verbeteren. Daarnaast moeten de bestaande plannen ook worden bevraagd in functie van de wisselwerking tussen de straat en het omliggende landschap. Garanderen geplande doorsteken en stegen eenzelfde gevoel van openheid in functie tot het omliggende landschap?

Anderzijds speelt ons ontwerp in op impliciete karakteristieken van de straatruimte die in de toekomst kunnen worden geëxpliciteerd. Zo verbreedt het noordelijke voetpad in de Neerstraat tussen de Gauwstraat en de Brusselsestraat. Dit voetpad is een zonnige ruimte geschikt voor terrassen en verblijfsruimten langsheen een gesloten straatwand.

HET MARKTPLEIN = EEN FORMELE RUIMTE

Het marktpla is de enige formele ruimte in de informele landschapsstraat. Langs de Neerstraat krijgt het plein het grootste perk in het traject van de straat. In de ruimte achter de kerk wordt het hoogteverschil in het marktpla gebruikt om een geometrisch watervlak tussen gemeentehuis en kerk te definiëren. Het watervlak is een millimeter diepe waterspiegel die een sequentie van ruimten definieert op het marktpla. Het gemeentehuis krijgt een volwaardig parvis, een officiële toegang en een ruimtelijke articulatie van het gemeentehuis als sleutelfunctie in Brakel. De uitloopruimte voor de ingang van de kerk wordt gearticuleerd, bovendien wordt de vrij dominante oost-west positie van de kerk de in morfologie van Brakel onderlijnd. Daarnaast krijgen de bibliotheek en de (toekomstige) horecazaken een uitloopruimte op het plein. Door de weerspiegeling van het gemeentehuis en de kerk wordt het belang van beide gebouwen onderlijnd. De waterspiegel is een kwalitatieve toepassing van water. Het verandert het imago en beeld van water voor de bewoners van Brakel.

Het water legt echter geen hypotheek op een flexibel gebruik van het marktpla. De waterfilm verdwijnt en maakt plaats voor de markt, de kermis of voor het even welke activiteit.

GELEIDELIJKE EN ABRUPT OVERGANGEN

Bij de aanleg van karakteristieke open ruimten is het beëindigen van de interventie steeds problematisch. Waar en hoe stopt een project en begint het volgende? We kiezen er voor om aan de beide uiteinden – aan het rondplein en aan de verbinding Brusselsestraat – N8 een abrupte overgang te voorzien. Aan beide zijden begint de landschapsstraat alsof je vanuit een verkeersruimte over een drempel stapt . De verkeersruimte die het rondplein en de N8 domineren worden voortgezet langs de N8, terwijl de Hoogstraat, Neerstraat, Brusselsestraat een interieur is, een verblijfsruimte.

Het gebruik van donkere gebakken kleiklinkers maakt het mogelijk om een overgang te maken naar de vernieuwde Wielendaalstraat. De vernieuwde aanleg wordt doorgetrokken tot de Serpentestraat en Tirse om het gebied rond de kerk en het gemeentehuis duidelijk te markeren.

DUURZAAMHEIDSPRINCIPES

Een duurzaam project vraagt om een geïntegreerde aanpak waarbij Infrastructuur, openbaar groen, water, infrastructuur tegelijk aangepakt worden. Ontwerp en beheer zijn hierbij onafscheidelijk. Hieronder volgen een aantal punten die de 'duurzaamheid' van het ontwerp aangeven.

De mens

Afstemmen op de gebruiker. De omwonenden zijn experts van hun eigen leefomgeving en kunnen een goede aanzet geven voor de inrichtingsvoorwaarden. Daarom moet in een vroeg stadium het ontwerp als het latere beheer toegelicht en bediscussieerd worden. Deze participatie zorgt voor een sociaal draagvlak en kan leiden tot verhoogde verantwoordelijkheidszin en betere samenwerkingsverbanden.

Om dit draagvlak zo breed mogelijk uit te bouwen zal veel aandacht besteed worden aan de toegankelijkheid van het plangebied voor andersvaliden.

Materiaalgebruik

Bij gebruik van nieuwe materialen moeten we afwegen wat hun belasting is op het milieu hetzij tijdens productie het zij bij hun nabestemming. Gebakken kleiklinkers zijn een natuurlijk product dat vorm en kleur vast is. Ze zijn dan ook herbruikbaar zonder enige bewerking waardoor ze bij herinrichting herbruikt kunnen worden. Er treedt over de jaren heen geen waardeverlies op.

De kleurvastheid levert ook voordelen op naar een gefaseerde uitvoering. Tussen de verschillende fases treed geen kleurverschil op.

Water

Doel is om door middel van herbruik, infiltratie en buffering het hemelwater zoveel en zolang mogelijk ter plaatse te houden. Binnen het ontwerp zullen de maatregelen afgestemd worden op de kwaliteit van het water. Hierbij wordt gedacht aan herbruik voor het waterelement, infiltratie ter plaatse van de boomplantvakken, etc.

Licht

Lichtvervuiling is binnen België heel courant. Binnen het ontwerp zal dan ook aandacht besteed worden om lichthinder en lichtvervuiling te voorkomen.

Beheer

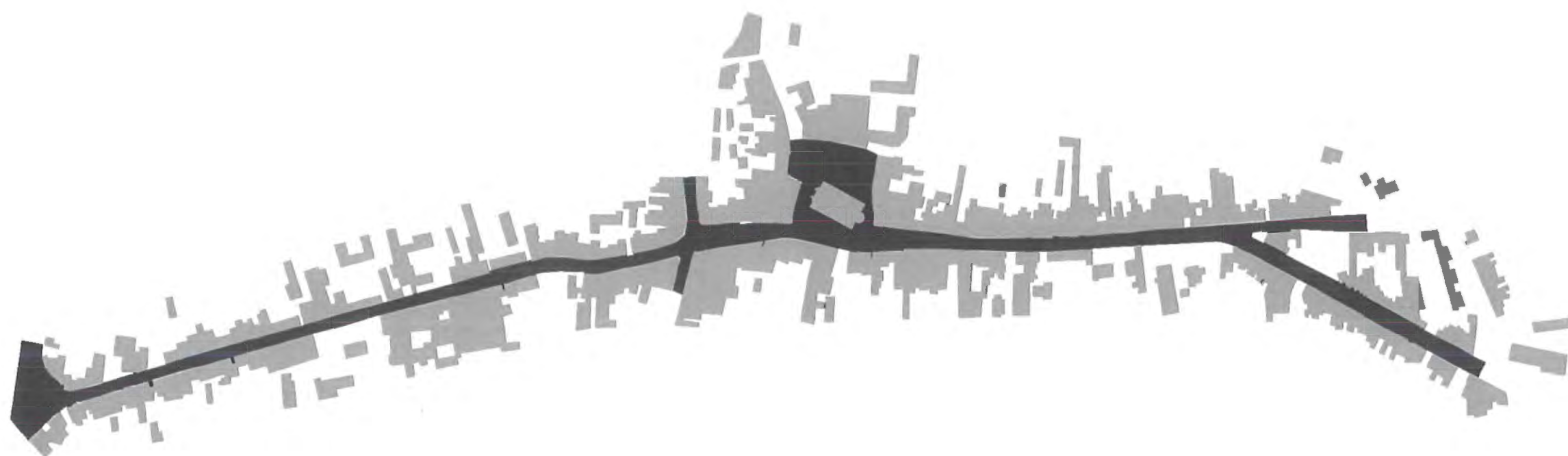
Een duurzaam ontwerp beperkt zich niet enkel tot de realisatie. Het afstemmen van het ontwerp op een duurzaam beheer is dan ook belangrijk. Hierbij denken wij in de eerste plaats aan de reductie van het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Maatregelen hierbij zijn het: het afstemmen van de maatvoering op de materiaalkeuze, aanplanten van bodembedekkers, correcte voegvulling, etc.

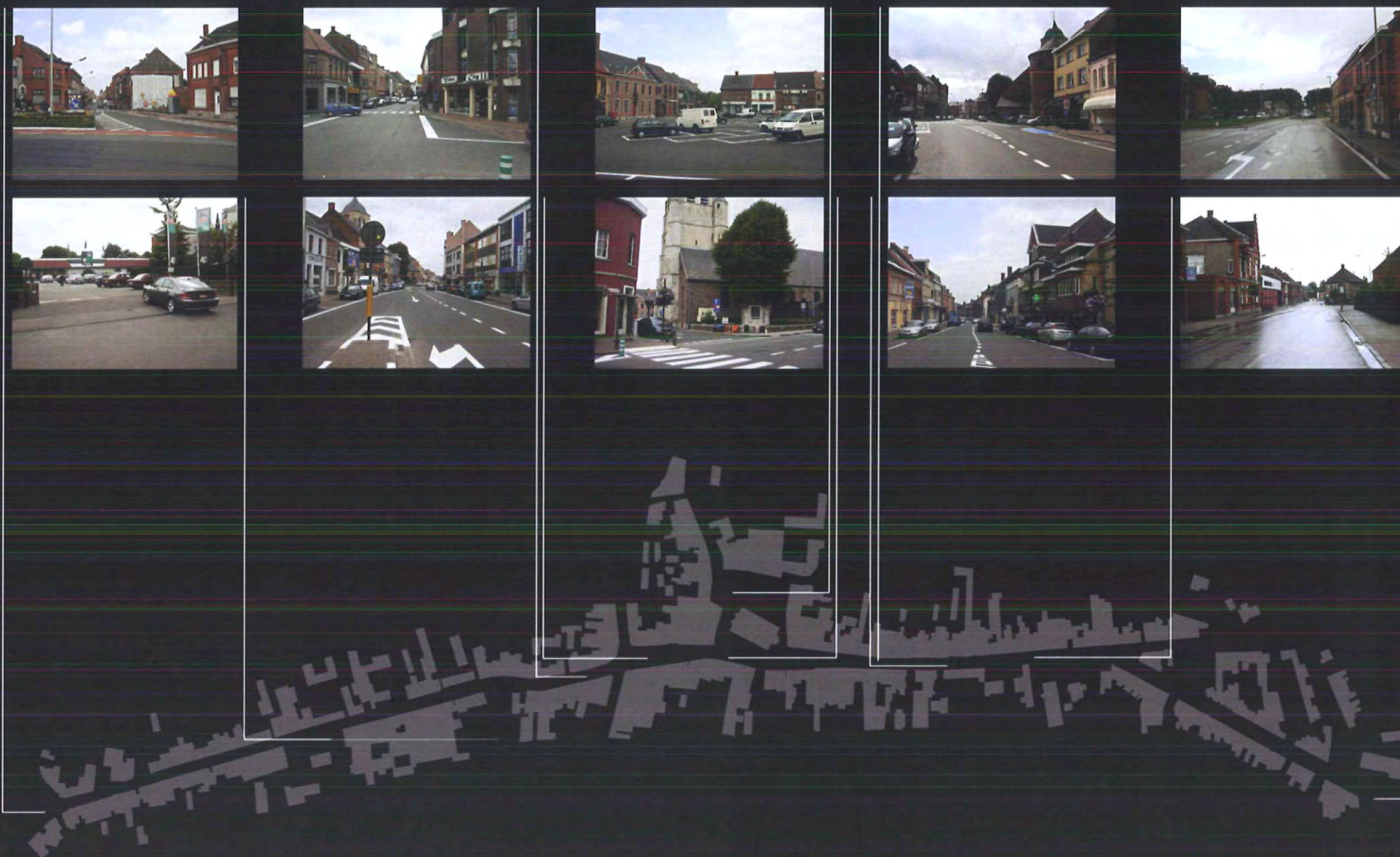
Aanpasbaarheid

De haalbaarheid van een herinrichtingproject gaat samen met de mogelijkheid tot fasering. Bij een gefaseerde uitvoering spelen verschillende factoren een rol.

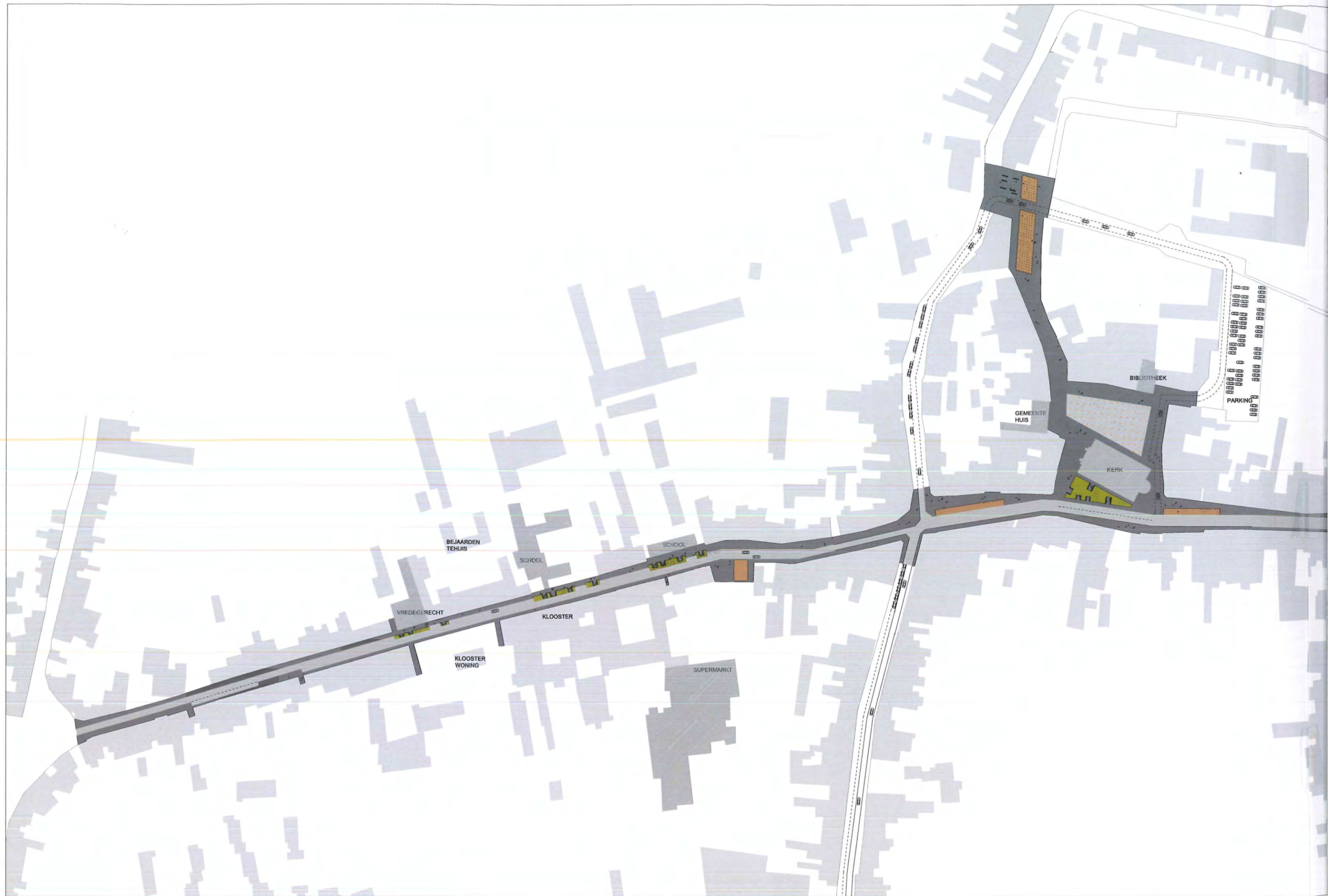
De verkeersafwikkeling dient nader bestudeerd te worden om duidelijke fases te kunnen onderscheiden. De grote van de fases hangt dan weer samen met de beschikbare budgetten. Ons inziens is een fasering mogelijk door de verkeersafwikkeling tijdens de werken af te wentelen op de zijstraten. Dit betekent weliswaar een tijdelijke overlast voor de betreffende straten. Afhankelijk van de beschikbare kredieten en de mogelijkheid om de zijstraten als ontsluitingsweg te gebruiken kan in overleg met het bestuur een faseringsplan opgemaakt worden.

Door het gebruik te maken van duurzame materialen (kleur- en maatvast) zal in de uitvoering geen onderscheid op te merken zijn tussen de verschillende fases. Zo blijft de kwaliteit gegarandeerd in de tijd.

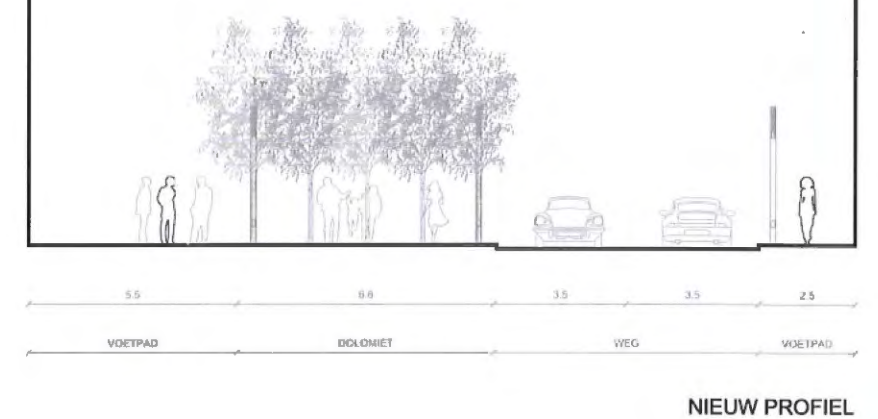
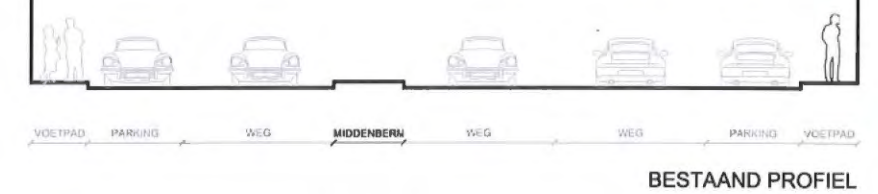

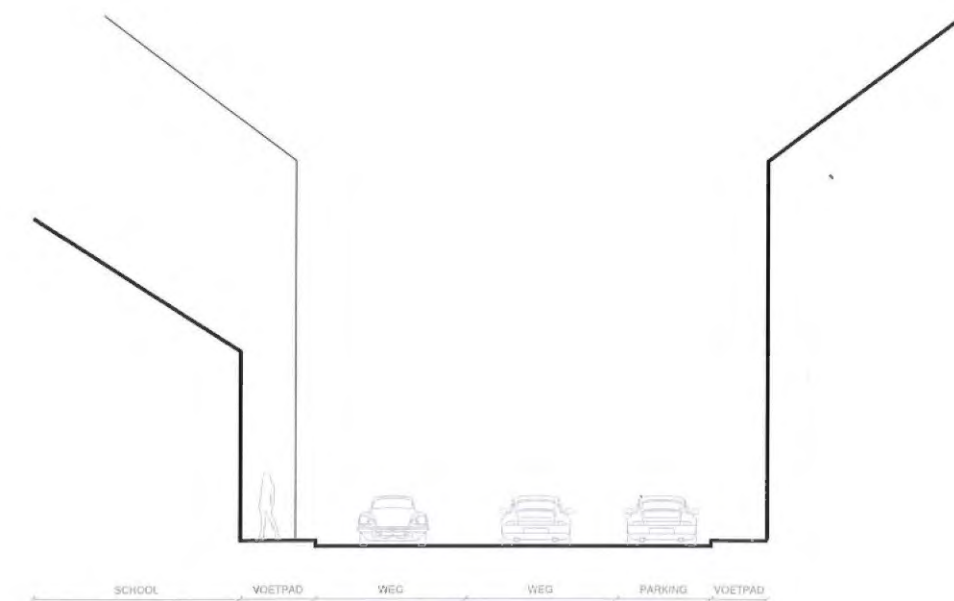

- BESTAANDE GEBOUWEN
- VOETPAD
- GROND BEDEKKERS
- DOLOMIET
- BERKEN IN DICHTE AANPLANTING
- BESTAANDE BOOM
- VERLICHTING IN BODEM
- WATEROPPERVLAK

OVERZICHTSPLAN

**DETAIL DUBBELE RIJRICHTING TUSSEN
STATIONSTRAAT EN GRAUWSTRAAT**

BESTAAND PROFIEL

NIEUW PROFIEL

VERBREED VOETPAD IN FUNCTIE VAN PUBLIEKE EN COMMERCIELE FUNCTIES

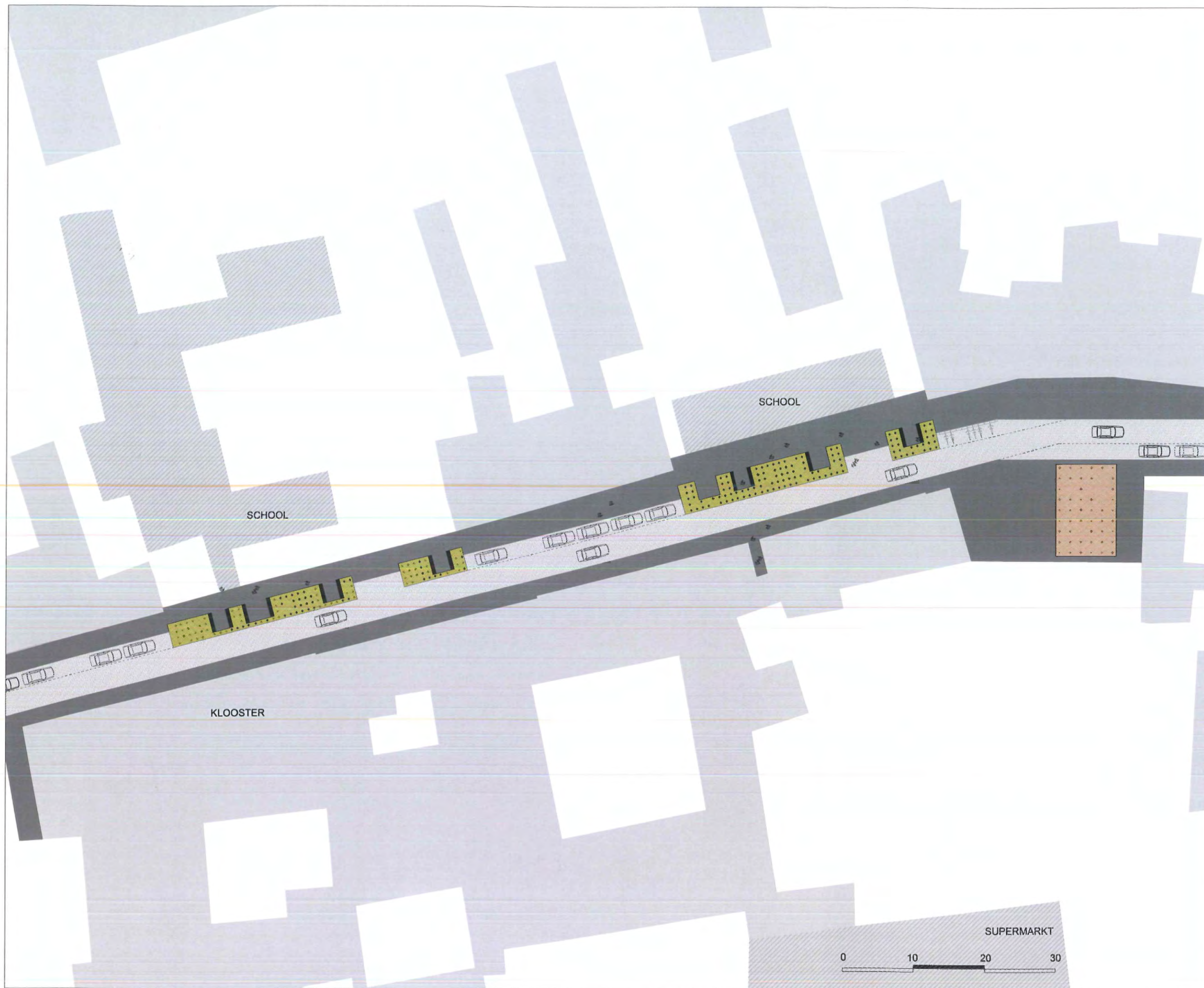

- BESTAANDE GEBOUWEN
- PUBLIEKE GEBOUWEN
- AF TE BREKEN GEBOUWEN BINNEN 5-10 JAAR
- NIEUWBOUW
- VOORSTEL VOETPAD

VERBREED VOETPAD IN
FUNCTIE VAN PUBLIEKE EN
COMMERCIELE FUNCTIES

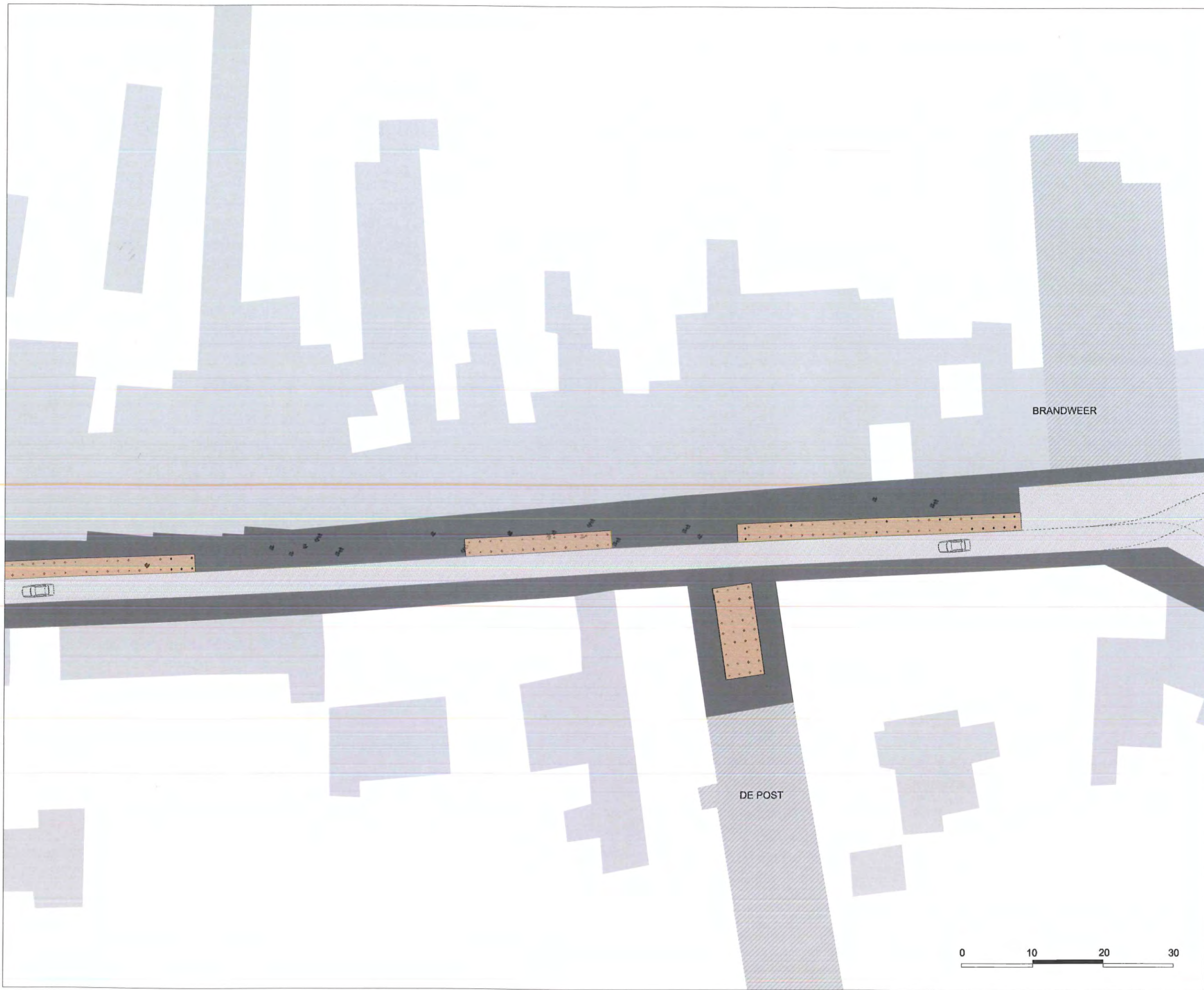
- BESTAANDE GEBOUWEN
- PUBLIEKE GEBOUWEN
- VOETPAD
- GROND BEDEKKERS
- DOLOMIET
- ♦ ♦ ♦ BERKEN IN DICHTAANPLANTING

DETAIL HOOGSTRAAT

- BESTAANDE GEBOUWEN
- PUBLIEKE GEBOUWEN
- VOETPAD
- GROND BEDEKKERS
- DOLOMIET
- BERKEN IN DICHTE AANPLANTING
- BESTAANDE BOOM
- VERLICHTING IN BODEM
- WATEROPPERVLAK

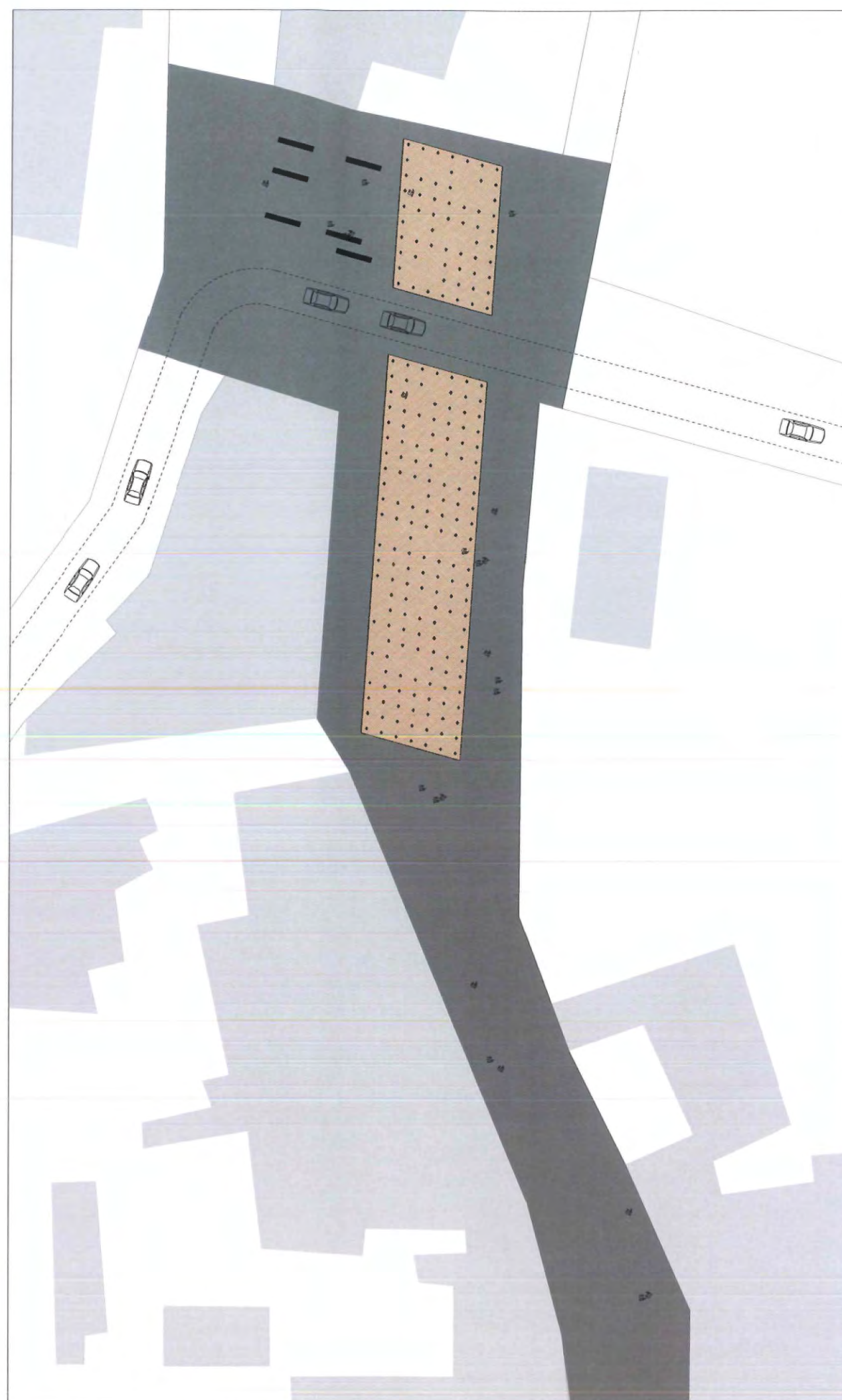
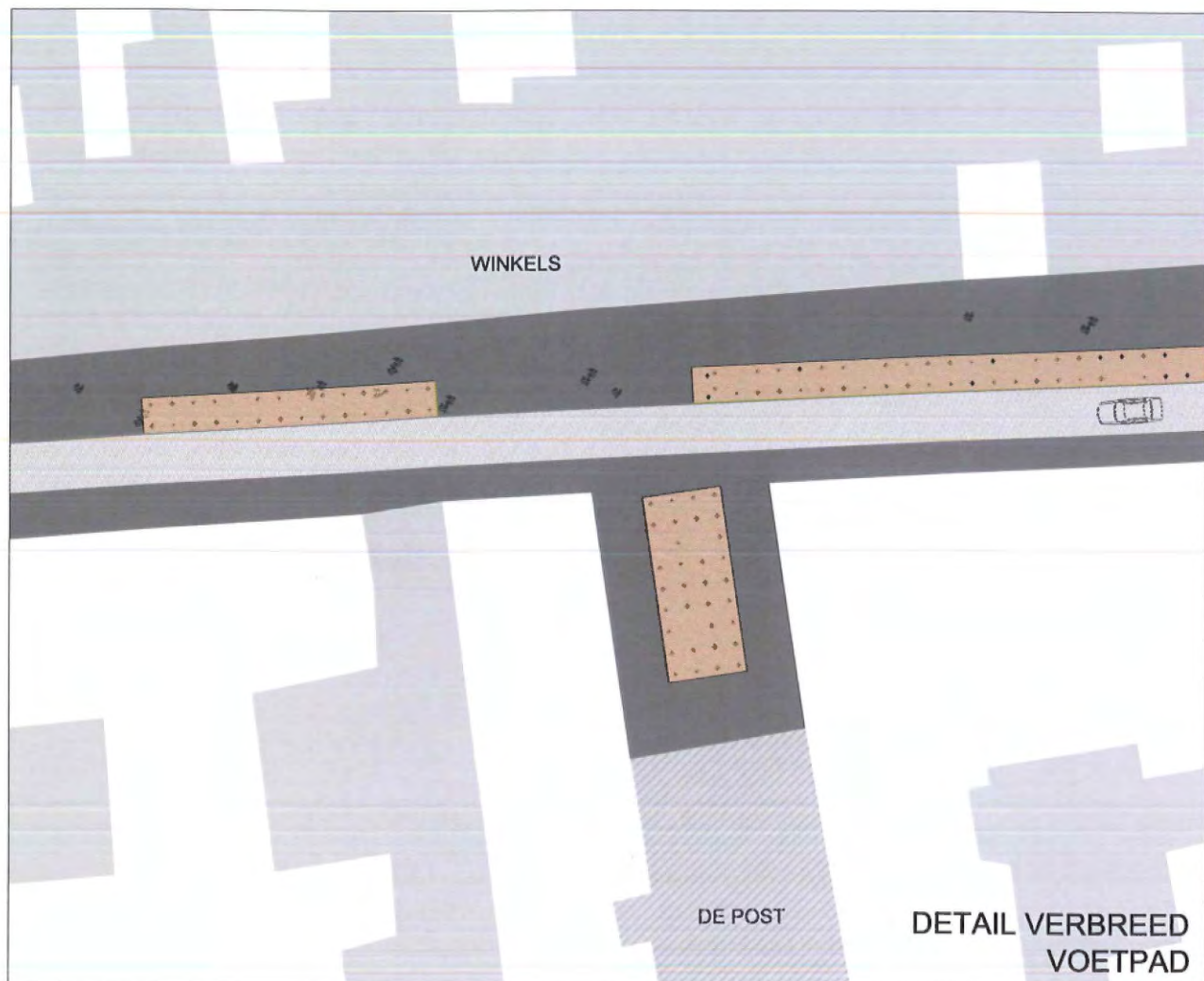
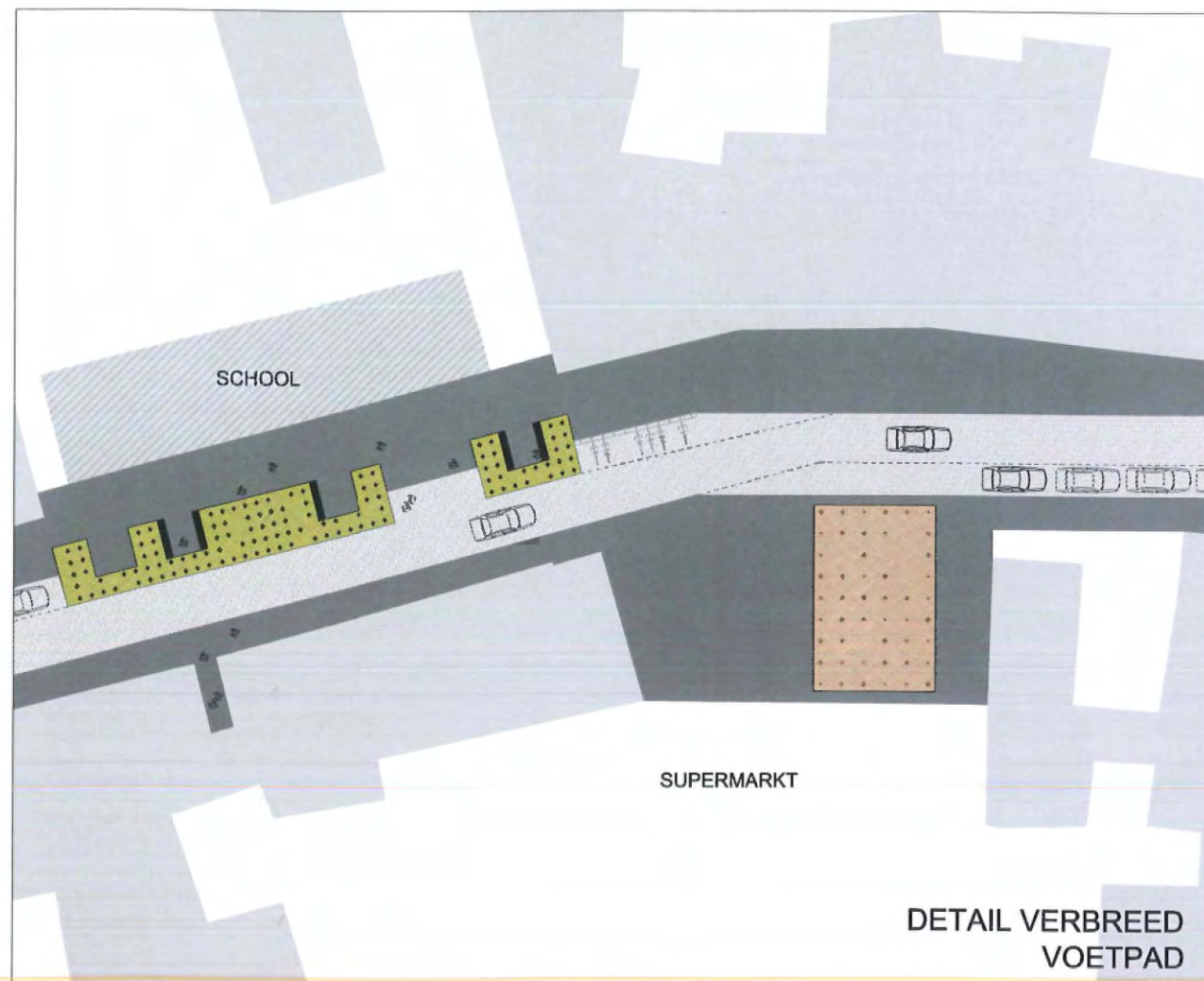
DETAIL MARKTPLEIN

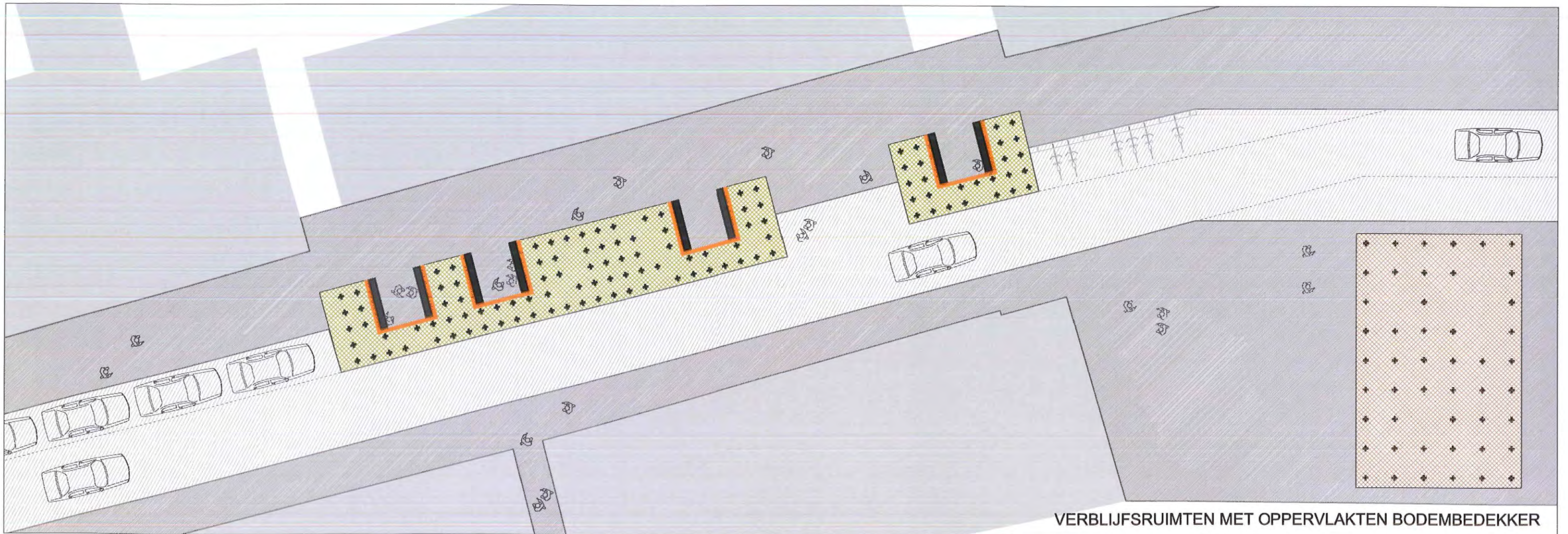
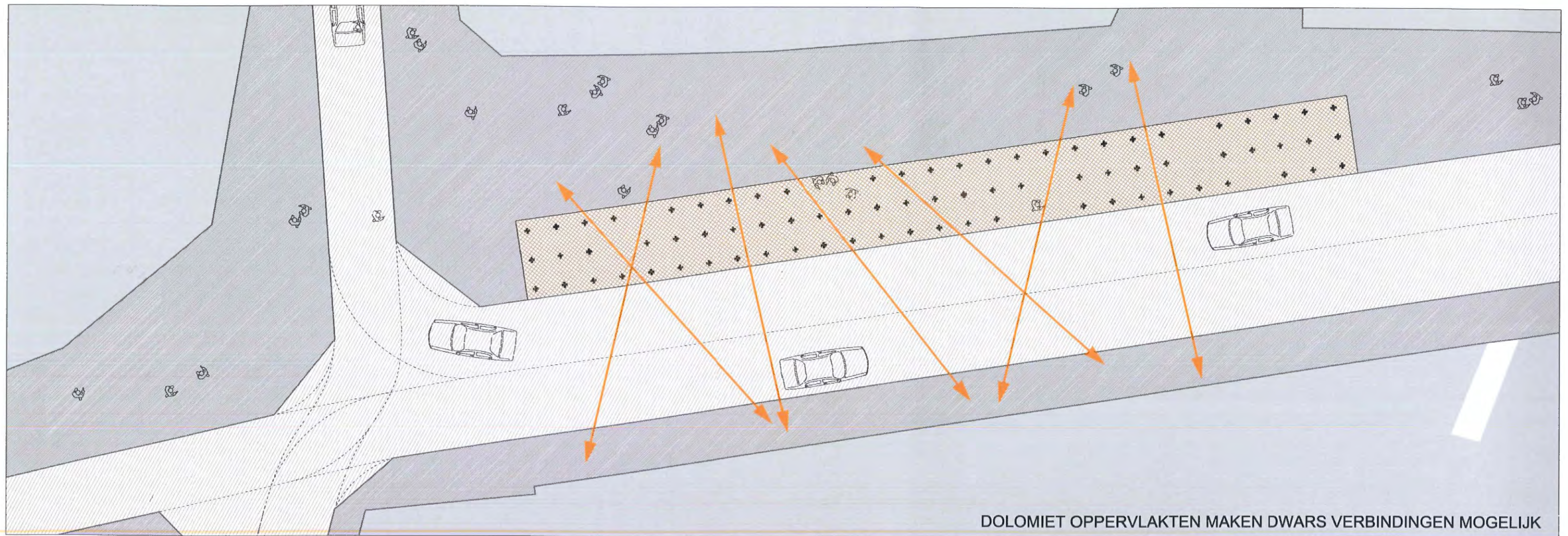
- BESTAANDE GEBOUWEN
- PUBLIEKE GEBOUWEN
- VOETPAD
- GROND BEDEKKERS
- DOLOMIET
- BERKEN IN DICHTAANPLANTING

0 10 20 30

DETAIL NEERSTRAAT

- BESTAANDE GEBOUWEN
- PUBLIEKE GEBOUWEN
- VOETPAD
- GROND BEDEKKERS
- DOLOMIET
- BERKEN IN DICHTE AANPLANTING
- BOOM

- BESTAANDE GEBOUWEN
- VOETPAD
- GROND BEDEKKERS
- DOLOMIET
- BERKEN IN DICHTAANPLANTING
- BESTAANDE BOOM
- VERLICHTING IN BODEM
- WATEROPPERVLAK

OVERZICHTSPLAN

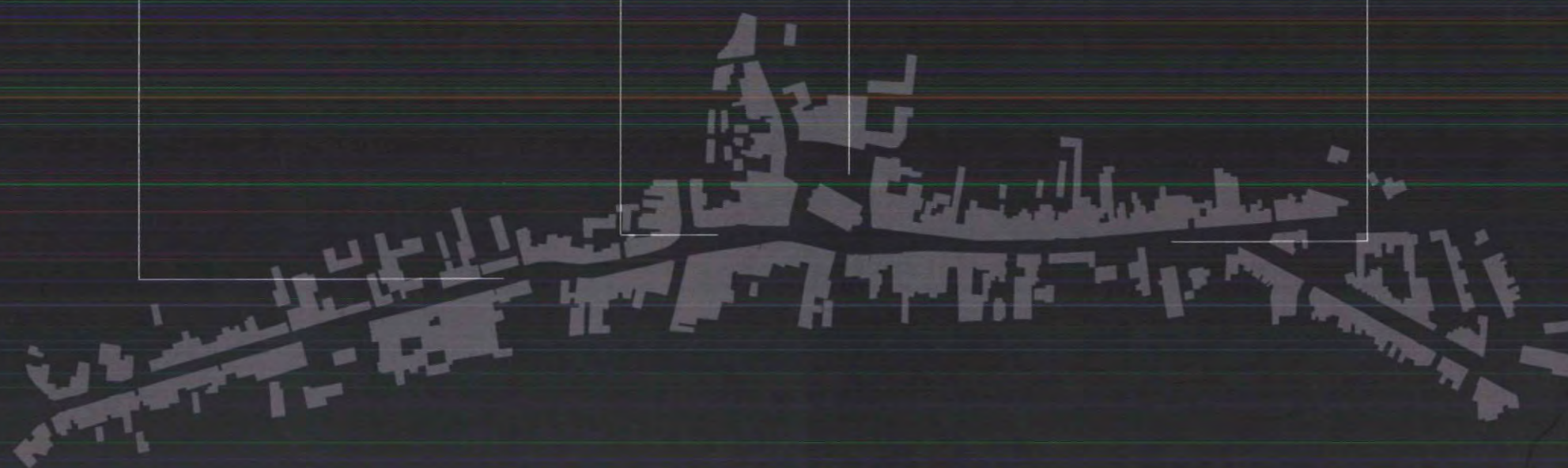

BESTAANDE GEBOUWEN

RIJRICHTING

VOORSTEL CIRCULATIE

BEJAARDEN
TEHUIS

SCHOOL

SCHOOL

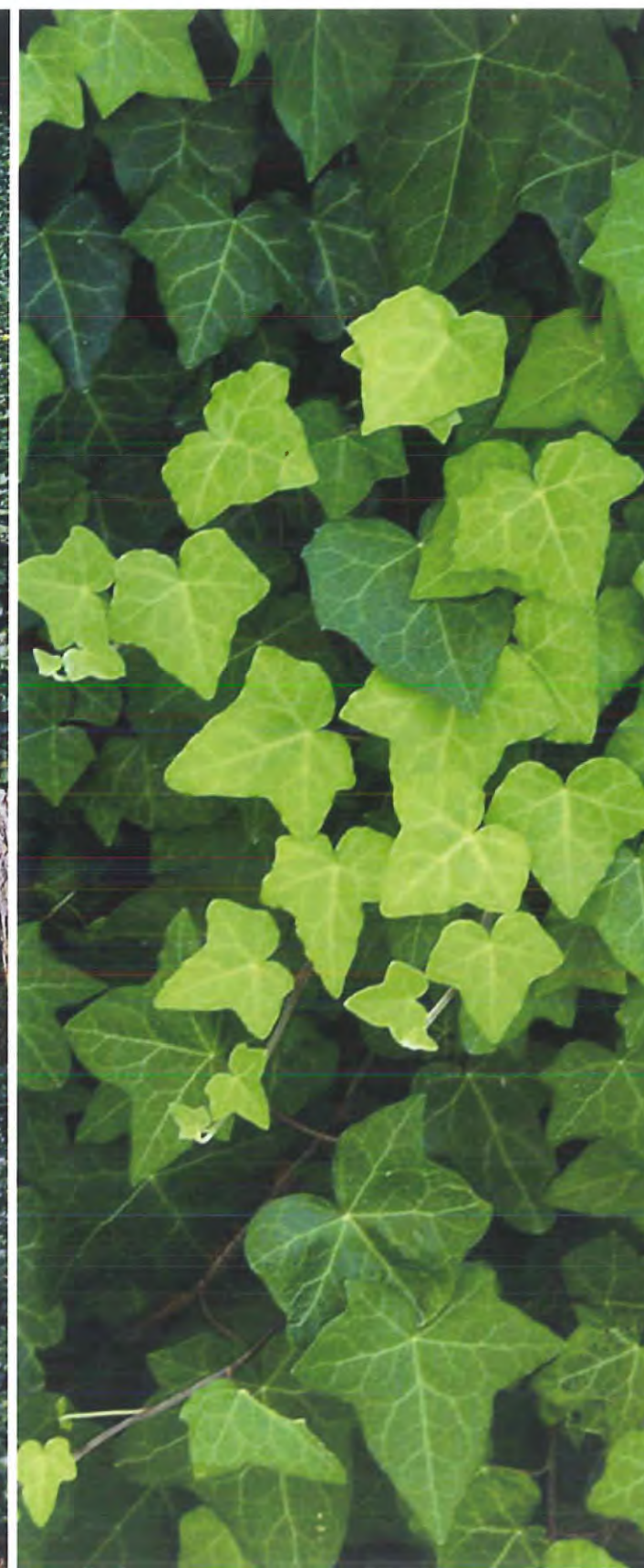
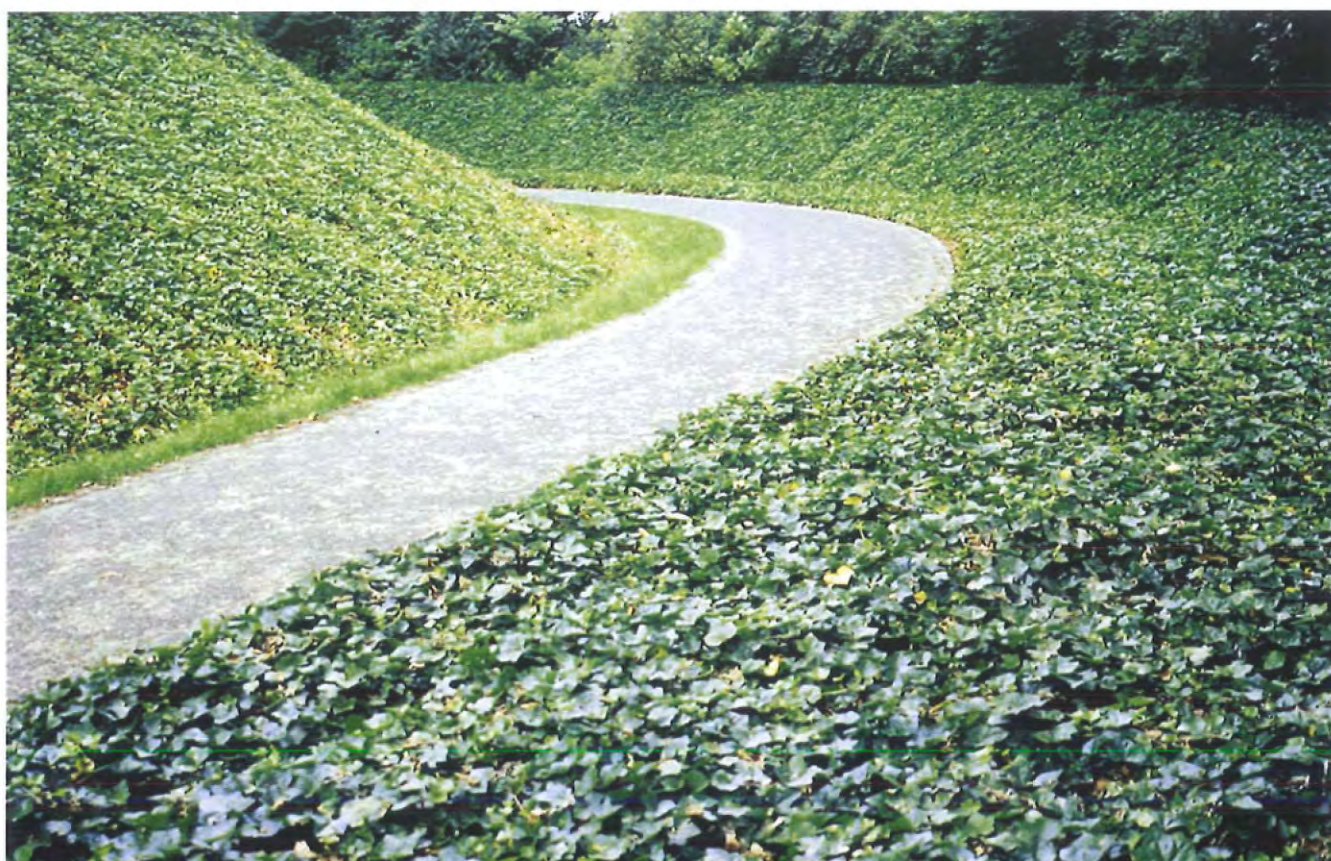
KLOOSTER

KLOOSTER
WONING

DETAIL HOOGSTRAAT

SUPERMARKT

DETAIL DWARSSNEDE VOOR SCHOOL

DETAIL LANGSSNEDE VERBLIJFSRUIMTE VOOR SCHOOL

DETAIL MARKTPLEIN

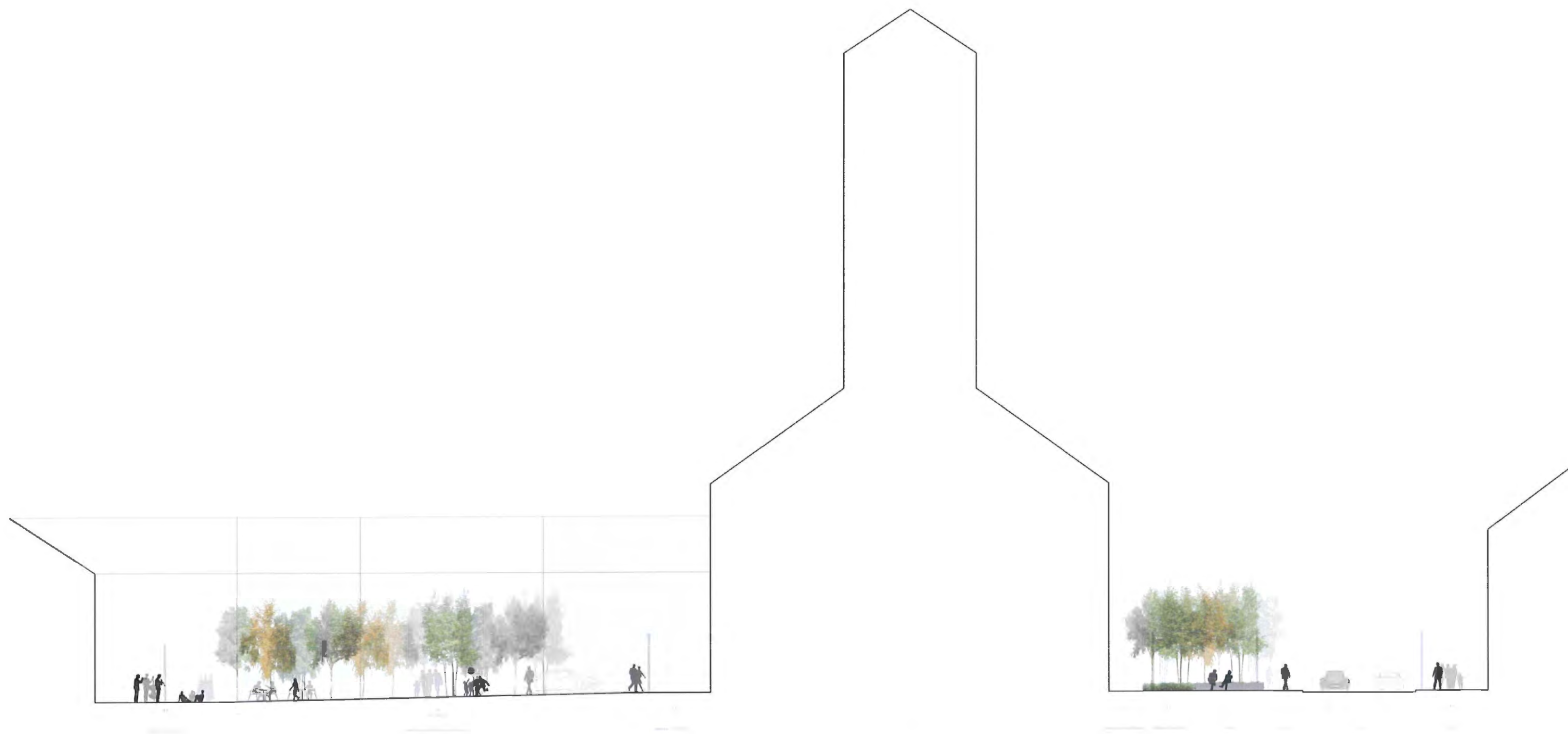
PETER WALKER . BAZEL . ZWITSERLAND

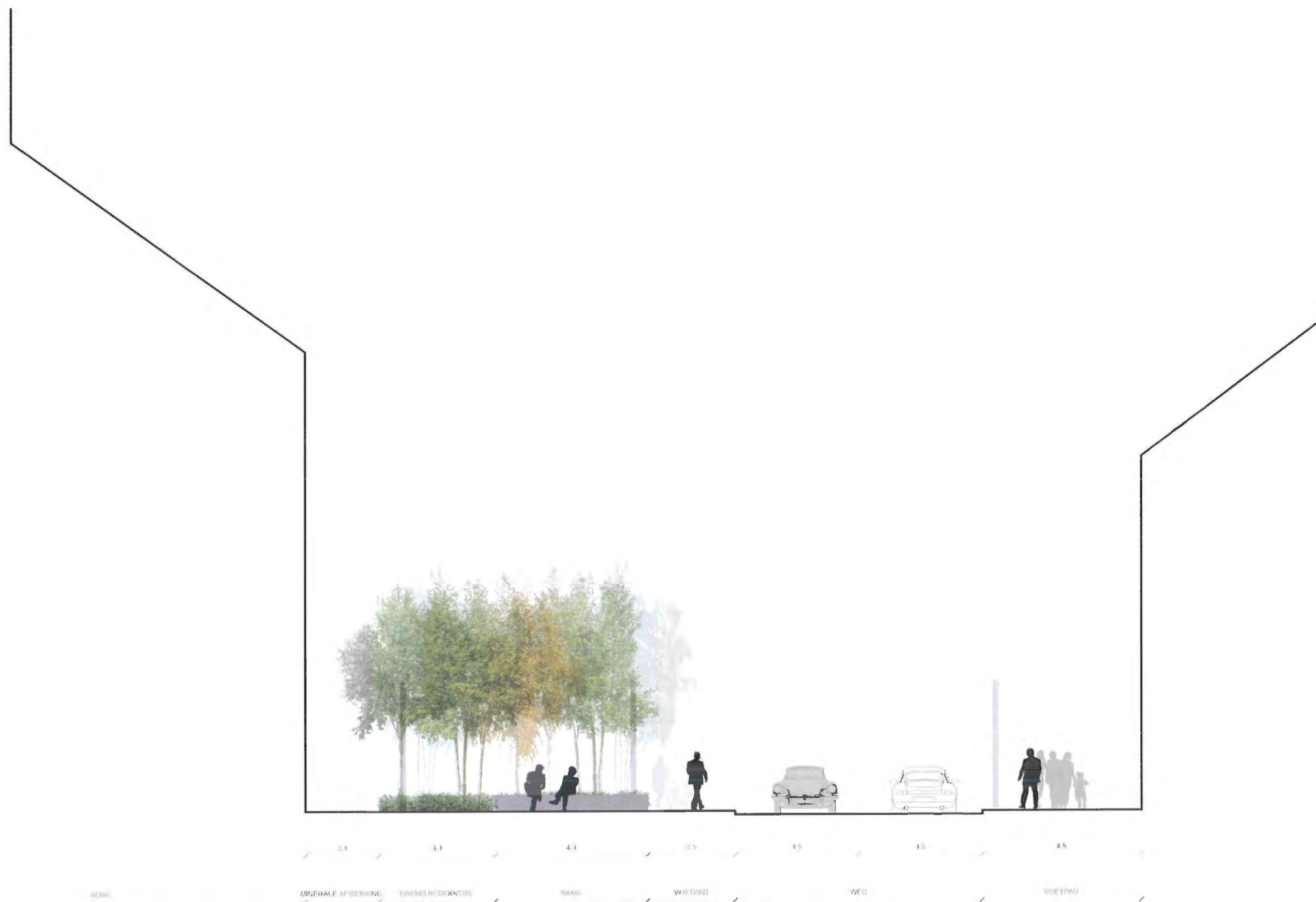

DETAIL DWARSSNEDE VERBLIJFSRUIMTE DORPSCENTRUM

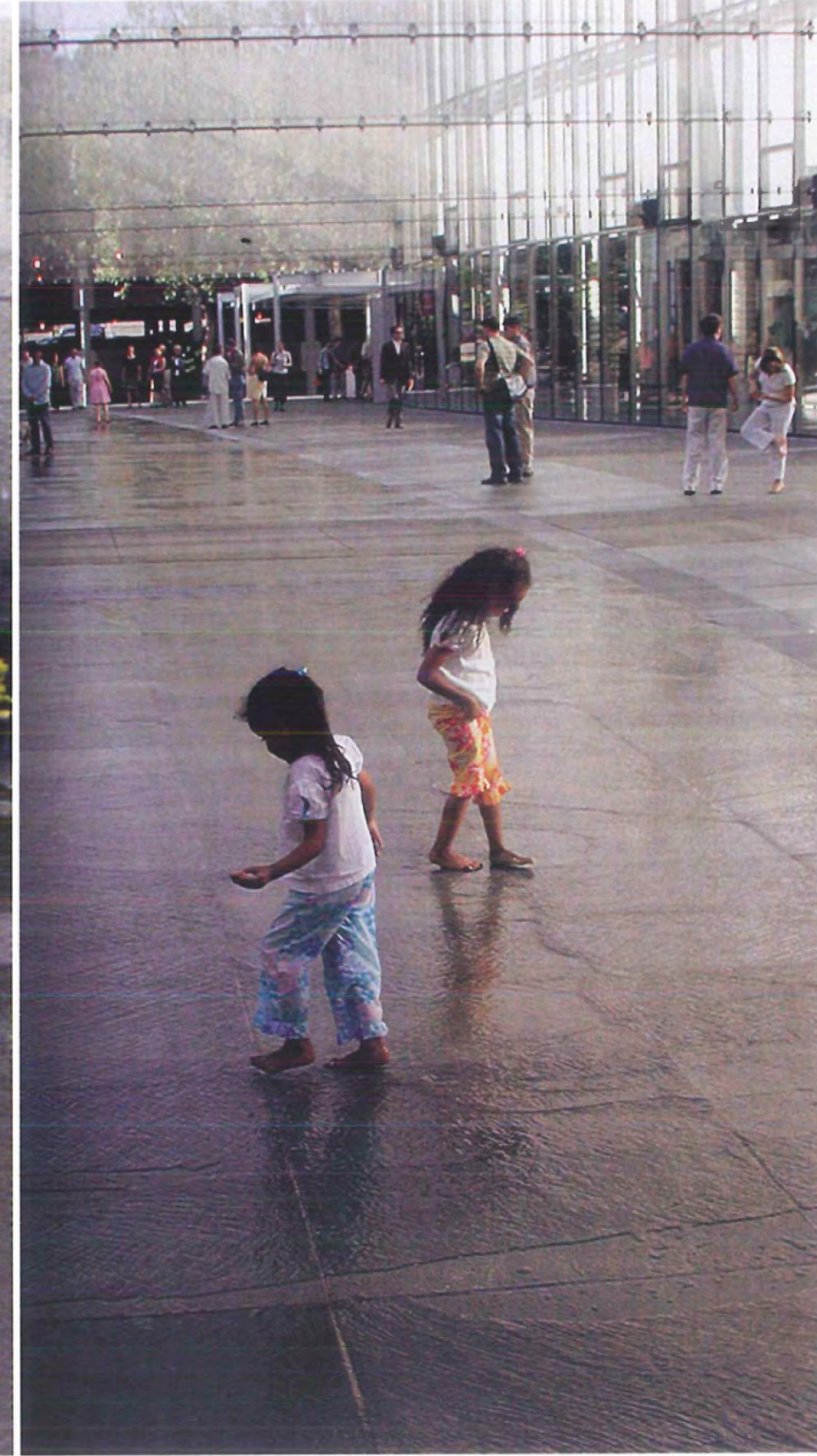

DETAIL DWARSSNEDE VERBLIJFSRUIMTE VOOR DE KERK

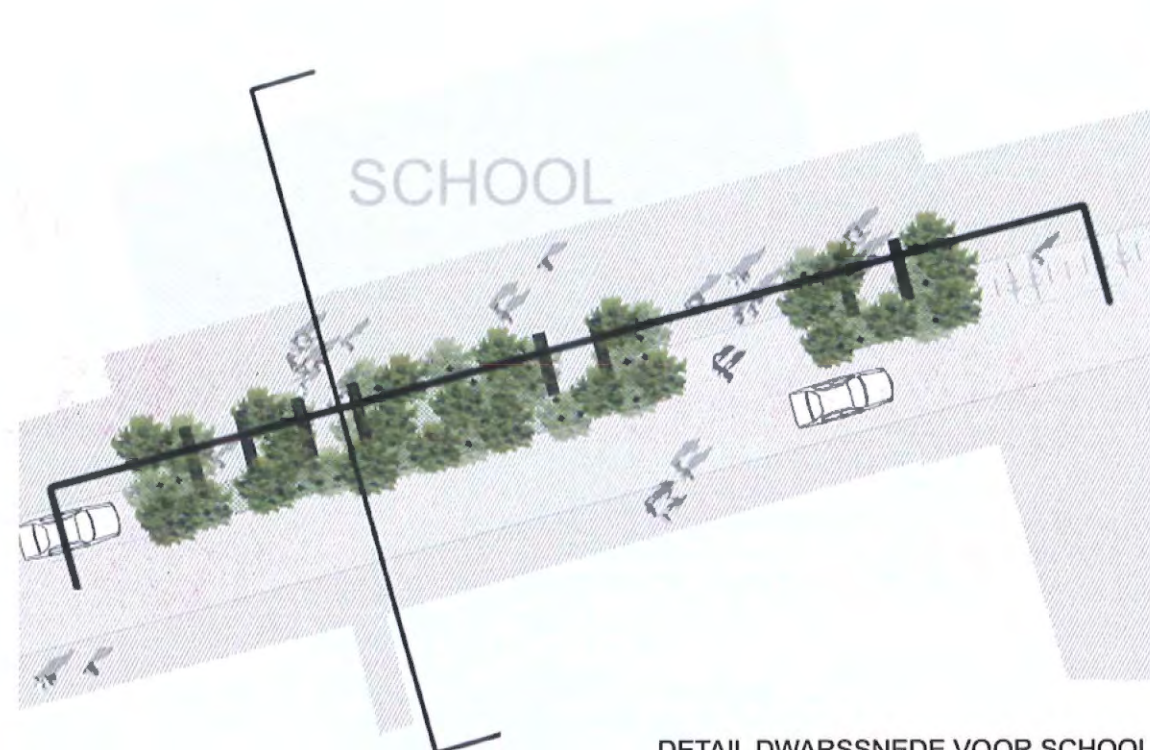

DETAIL SNEDE MARKTPLEIN

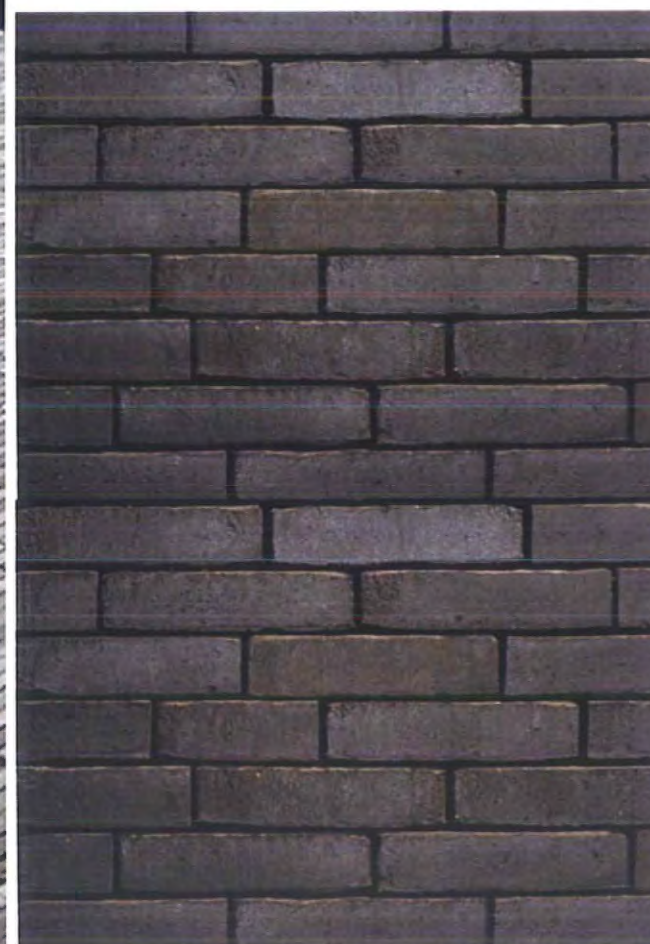
DETAIL DWARSSNEDE VOOR SCHOOL
DETAIL LANGSSNEDE VERBLIJFSRUIMTE VOOR SCHOOL

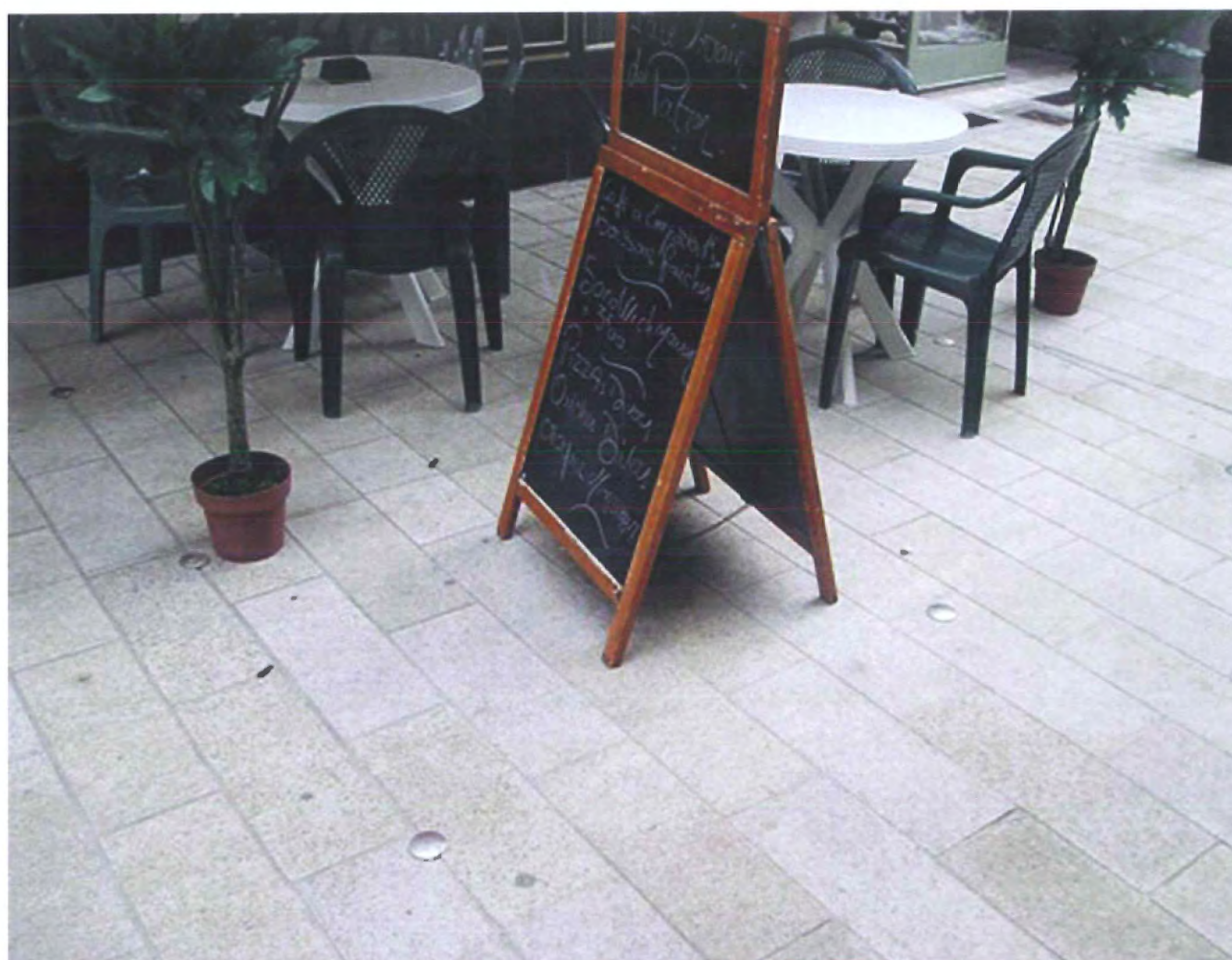
DETAIL DWARSSNEDE VERBLIJFSRUIMTE DORPSCENTRUM

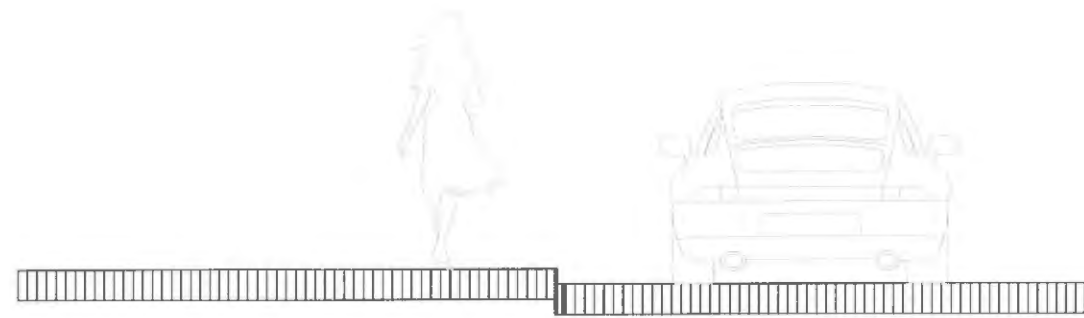

DETAILSNEDE MARKTPLEIN

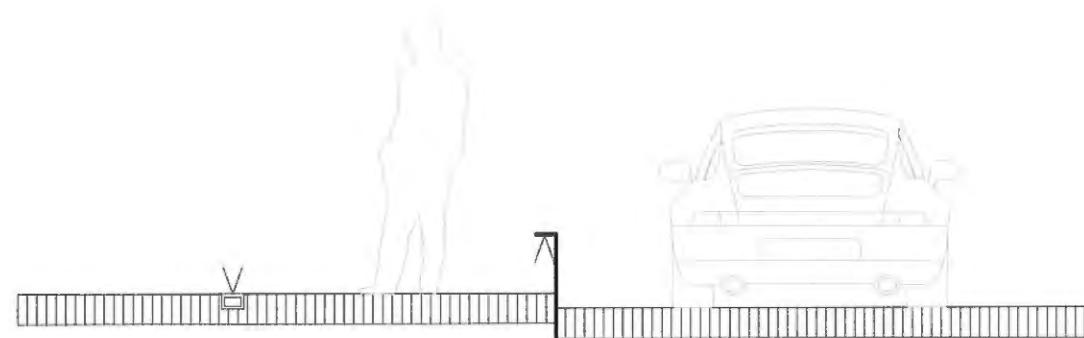

STRAATBEDEKKING IN GEBAKKEN KLEIKLINKERS

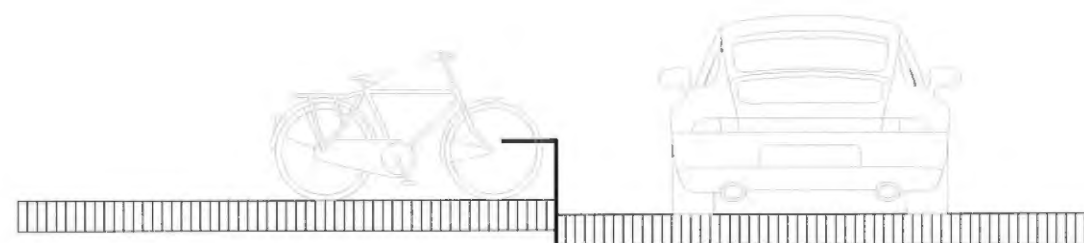

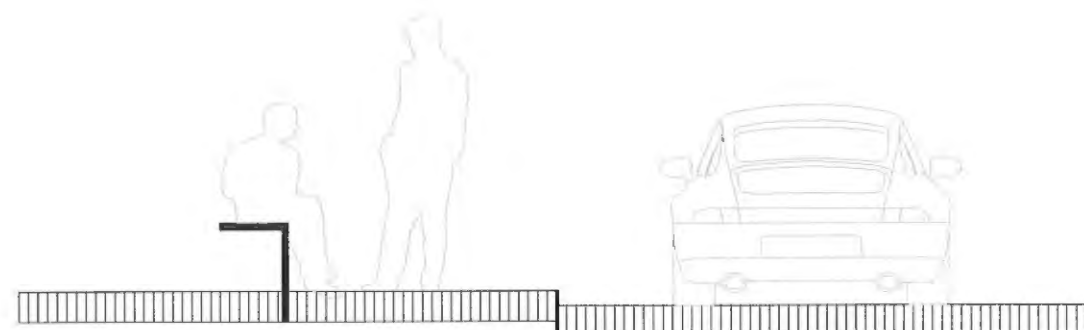
METALEN PROFIEL ALS _ STRAATGOOT
METALEN PROFIEL ALS _ BOORDAFWERKING

METALEN PROFIEL ALS _ VERLICHTINGS ARMATURE
VERLICHTING INGEWERKT IN DE VLOER/ GLASDAL + LED

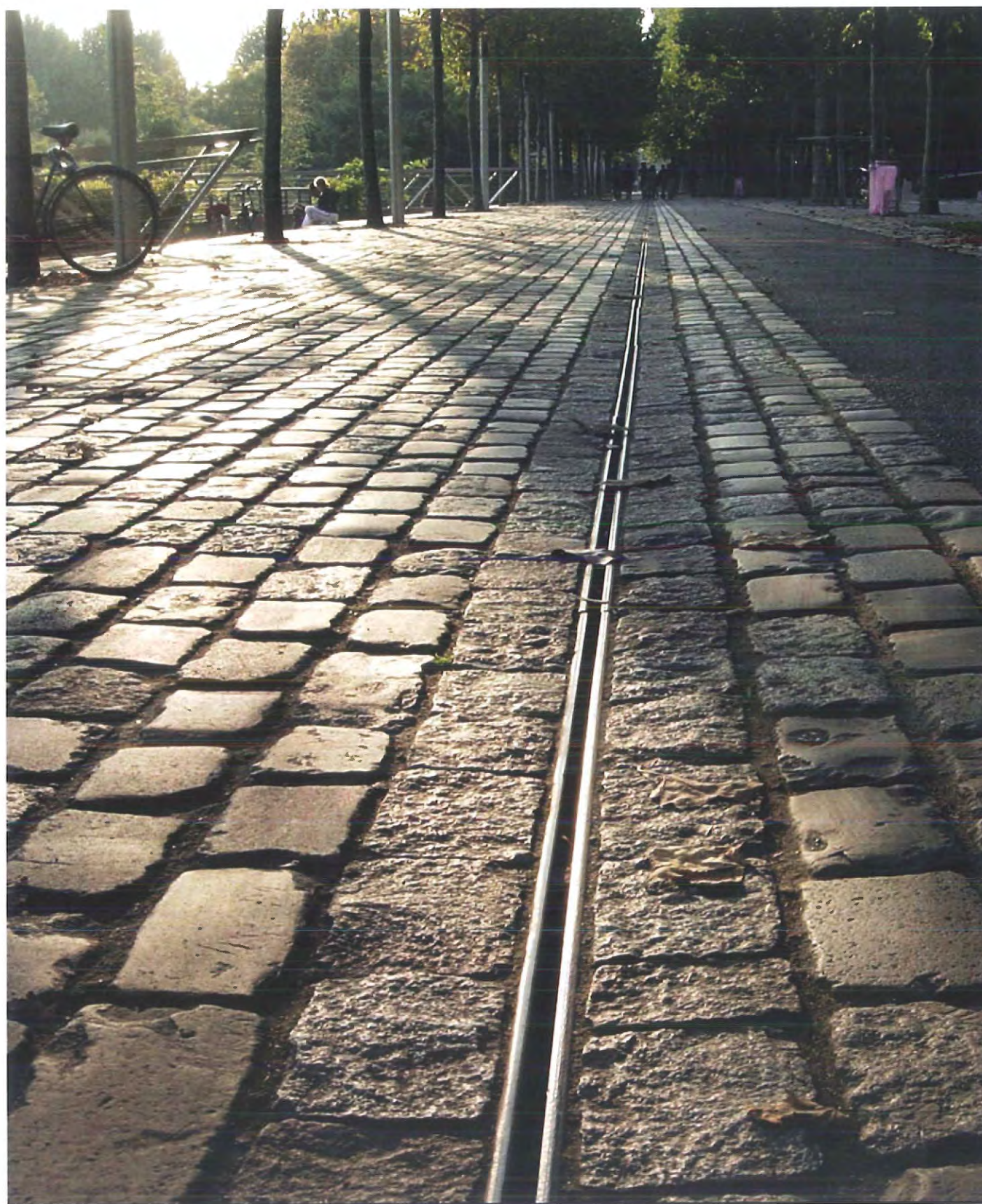

METALEN PROFIEL ALS _ FIETSENREK

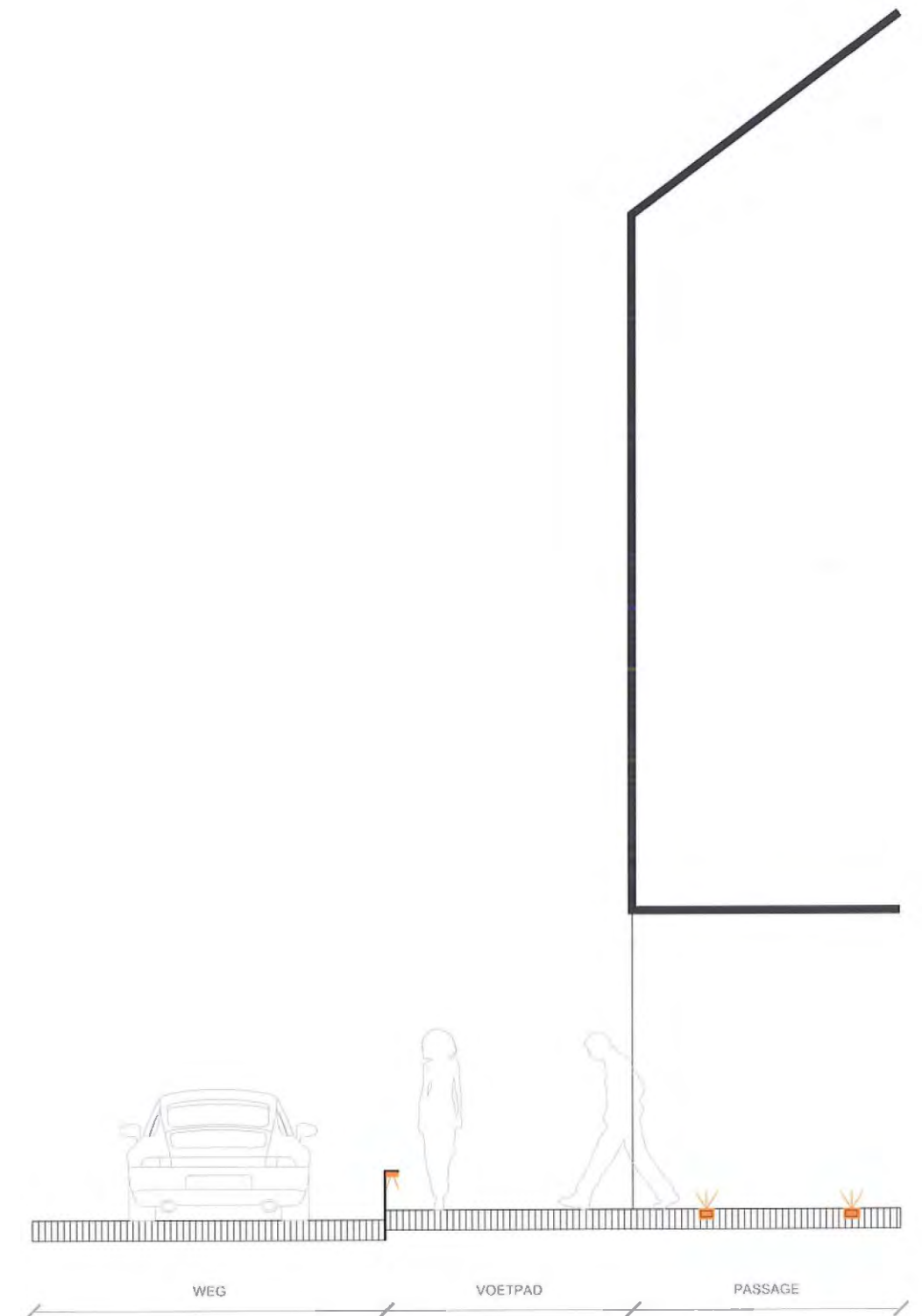
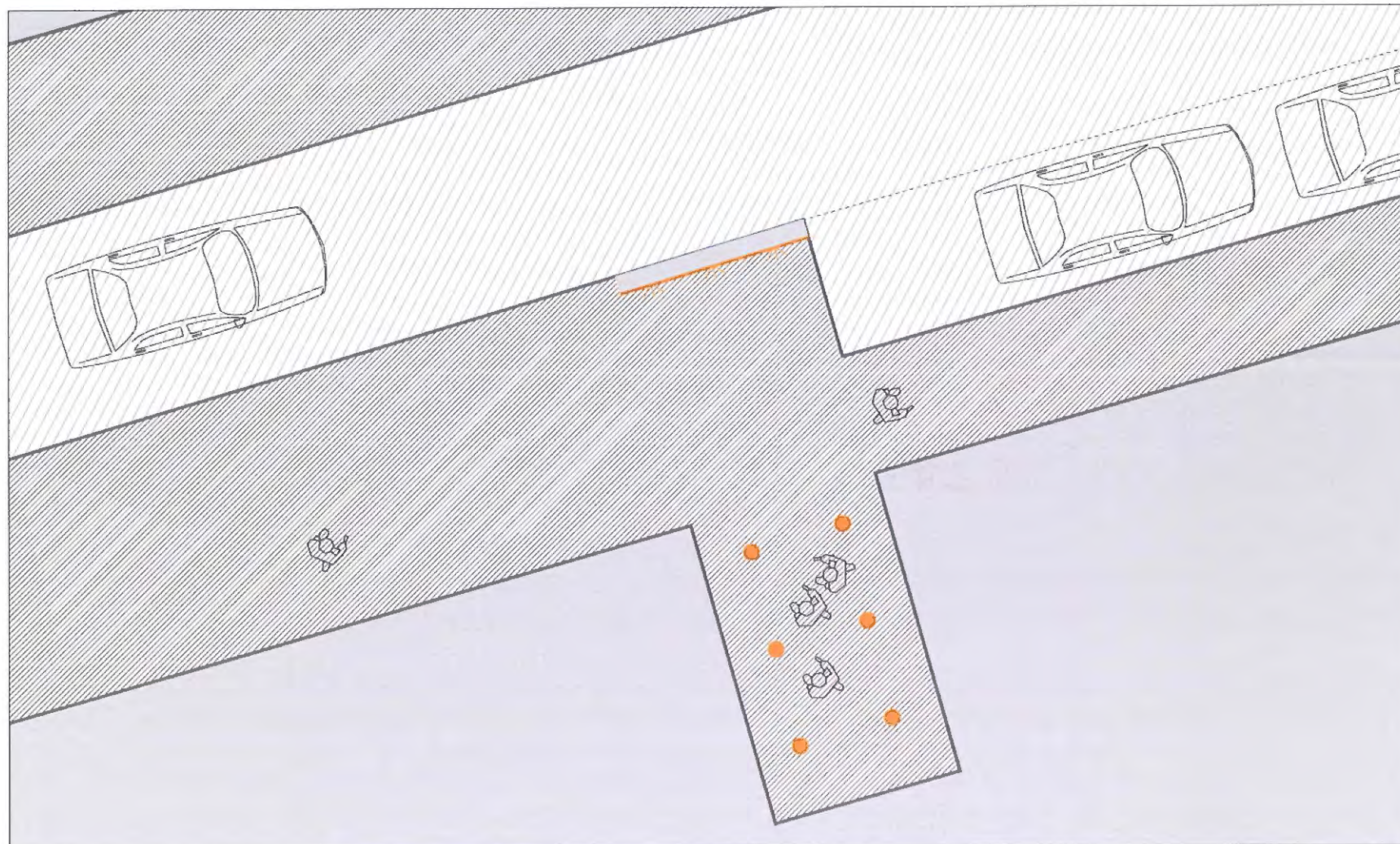
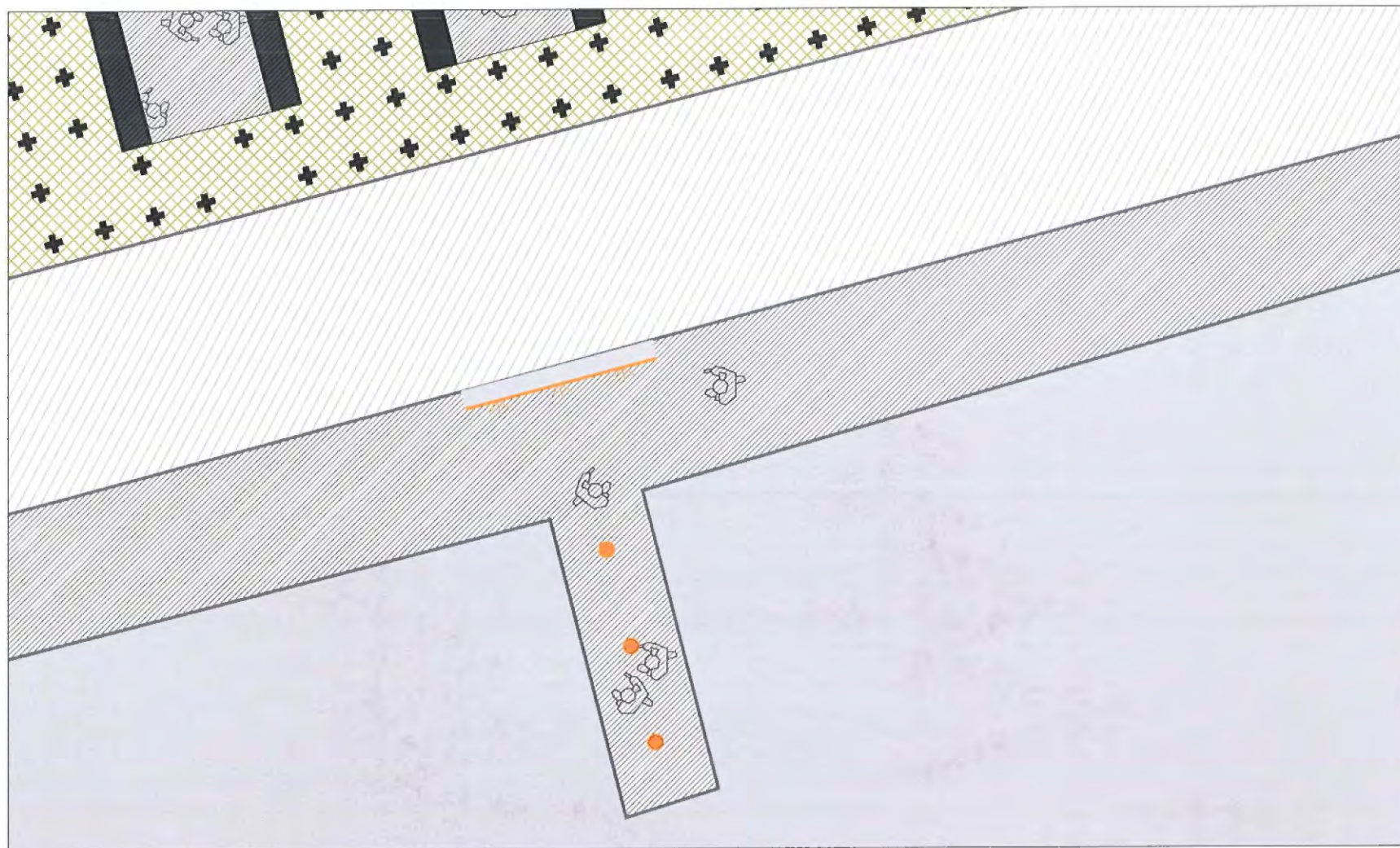
METALEN PROFIEL ALS _ BANK

TOEPASSINGEN VAN HET METALEN
PROFIL ALS STRAATMEUBILAIR

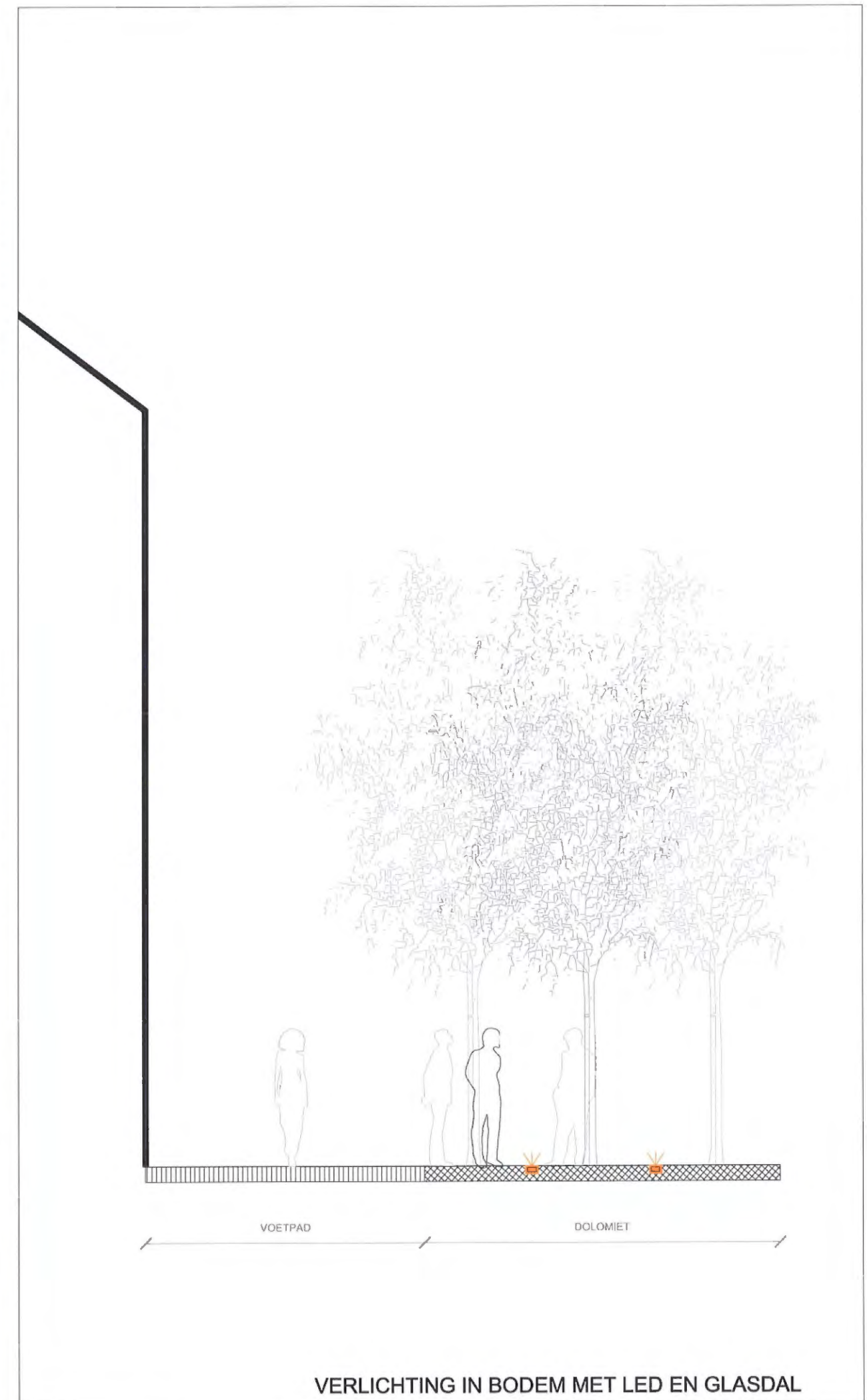
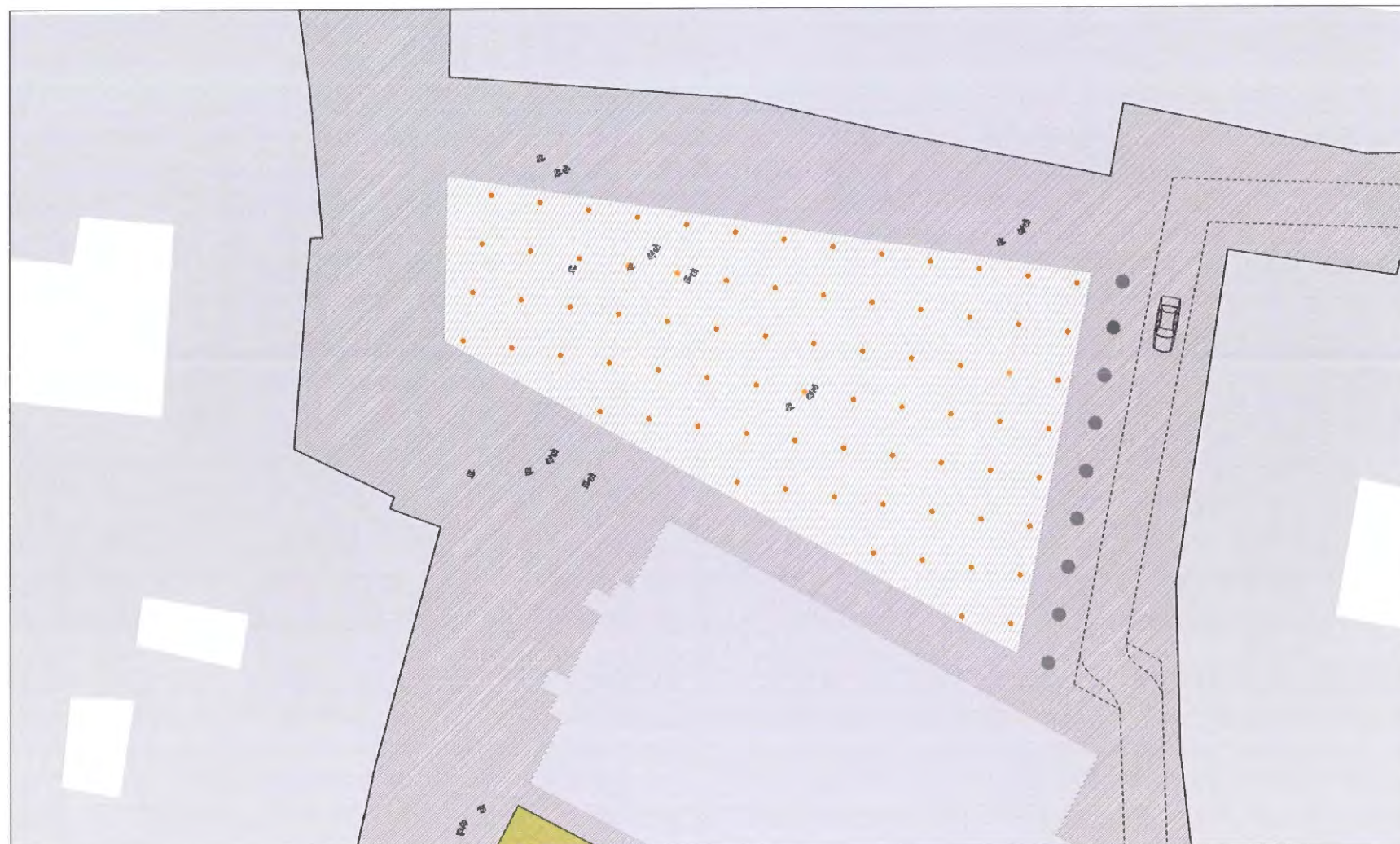
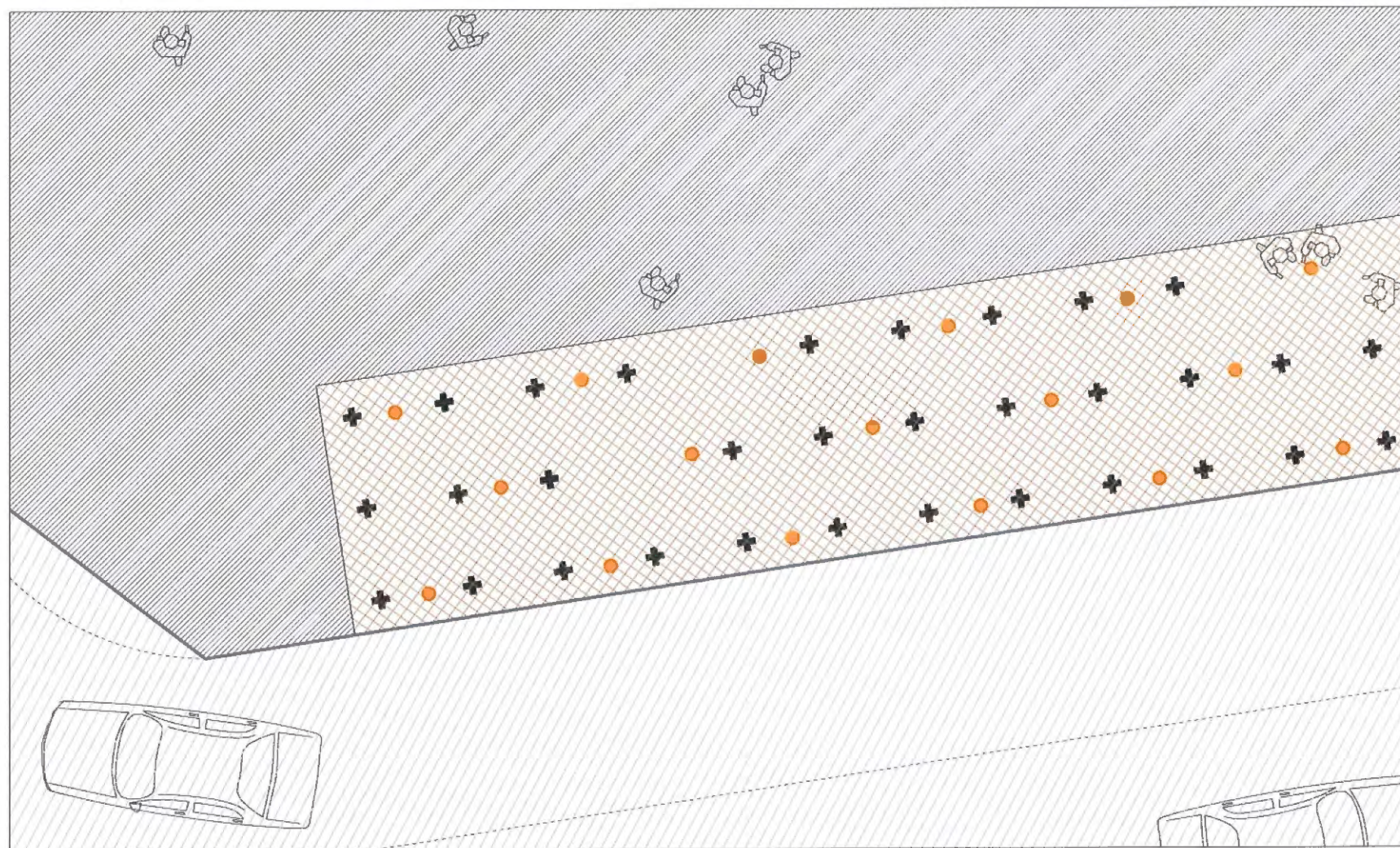

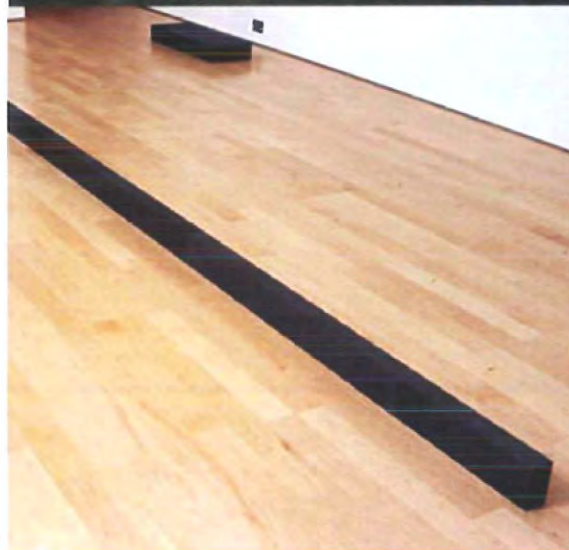
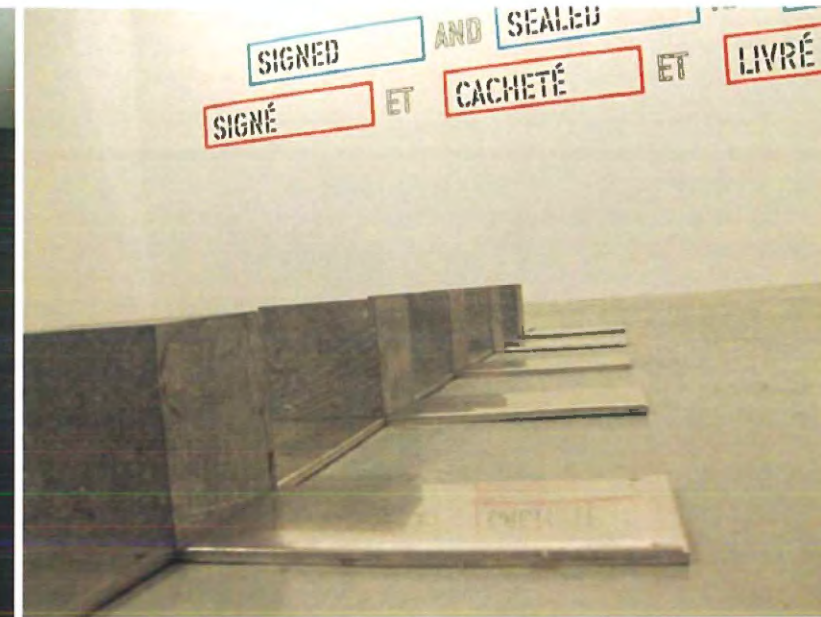

MICHEL CORAJOU . BORDEAUX
PETER WALKER . SAITAMA SKY FOREST PIAZZA . JAPAN

VERLICHTING EN AANSLUITING
DWARSSTEEG

RICHARD LONG

BERNARDO SECCHI

MICHEL CORAJOUD

